

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

SONDAGEN DEN 26 MAJ 1918.

ILLUSTRERAD TIDNING
 GRUNDLAGD AF
 FÖR KVINNAN OCH HEMMET
 FRITHIOF HELLBERG

HUFVUDREDAKTOR:
ERNST HÖGMAN.RED.-SEKRETERARE:
ELISABETH KREY-LANGE.

En högtidlig vigselakt ägde nyligen rum i Jakobs kyrka, hvarvid sammanvigdes gref-
 vinnan SOFIA BERNADOTTE, dotter till prins Oscar Bernadotte och hans gemål,
 född Munck, och friherre C. V. FLETWOOD. Hoffotograf W. Lamm foto.

RIKEDOM.

DET VAR EN MAJDAG; SOLEN LYSTE
 klar
 kring gröna marker, nyss af våren väckta,
 där björken ännu sina hängen bar
 på späda grenar emot ljuset sträckta.
 Och solen lyste öfver mörka enar
 och öfver sipporna bland gårdens stenar
 och öfver en ung, ung mor.

Hon satt vid vägen, trött af vårens brus;
 af stigens lera höljdes hennes skor
 och hennes dräkt af sol och regn var blekt
 och hennes hår, som förr i lockar lekt
 kring pannans hvälfning, öfver blickens
 ljus,
 låg klubbadt fast vid hennes hvita finning.

Hon satt där lutad, hennes bara arm
 så fast och varsamt kring det barn sig
 slöt,
 som låg där, slumrande, vid hennes barm,
 och vårens varma sol sitt skimmer göt
 kring dessa två, kring barnet och dess
 mor.

Jag kom på vägen, kring min trötta kropp
 låg vinterns sjukdom som en boja kvar
 och midt i vårens trotsigt glada hopp
 jag smärtans återsken i ångest bar.

Och solen brände alltför plötsligt het
 och vinden svepte alltför fuktigt sval —
 Mitt sjuka sinne var väl ej beredt
 att möta våren efter vinterns kval.
 Hvar vägens stigning blef för hög, för
 brant,
 och backens krön blef alltför svårt att
 hinna.
 — Då såg jag dem, de två vid vägens
 kant,
 det späda barnet, denna unga kvinna...

Jag dröjde stum; det klang som hög
 musik
 af vårens jubelkör kring dessa två.
 Jag tänkte: "O, hur djupt, hur ändlöst rik
 är icke du, du vägens barn ändå!
 När jag går rysande för vindens ilar
 och sinnet bäfvar under vårens larm,
 af mödans sunda tröthet tyngd du hvilas
 med själfva lifvets genius vid din barm."
 INGA BERGE.

Signe Hebbes memoarer.

(Forts.)

3. Jo. Jo. och andra vänner.

BLAND ANSIKTEN SOM SKYMTA KRING gröna lampan i Signe Hebbes tidigare minnesbilder äro äfven Malvina Leijonhufvuds, till hvilken modren kom i vänskapsförhållande genom Tegnér, professorerna Magnus Huss' och Georg Stephens', Adolf Lindblad samt hofrättsrådet Munthe, Jenny Linds förmyndare, utmärkt Bellmansångare, "sin tids Scholander". Men som en förgrundsfigur står "Jo. Jo." = skådespelaren och komediförfattaren Johan Jolin. Han tillhörde falangen af Vendela Hebbes unga skyddslingar, vid vilkas sida hon stod stödjande och uppmuntrande, alltid med finaste förståelse uppgående i deras arbete och sträfvanden. Det var i Vendela Hebbes lilla salong Jolin debuterade både som aktör och dramatisk författare innan han vågade sig upp på Kungl. teaterns scen. Signe Hebbe kan ännu i sina öron höra de hjärtliga skrattsalfvorna, framkallade af Jolins kvicka, ofta geniala prestationer. "För oss barn var han en ljusglimt, han var outtröttlig i att roa oss — hur vi klängde och klättrade på honom. "Roa oss, Jo. Jo. — roa oss!" var det tillrop, som alltid mötte honom från de tre små flickorna, då han trädde in, och Signe Hebbe minnes särskildt lifligt, då han dagen efter sitt första offentliga framträdande, som blifvit en stormande succès, på det vanliga tillropet, strålande af glädje och munterhet med spelad högdragenhet, svarade: "Trör ni att en så stor man som jag, inte har annat att göra än att leka med sådana där små ungar."

Vendela Hebbes och Jolins vänskap stod bi genom alla lifvets växlingar och skiften. I Ellen Jolins för några år sedan utgifna arbete "Johan Jolin och hans vänner" förekommer ett bref på vers från Vendela Hebbe till Jolin. Det har tydligen tillkommit i följd af en af Jolin afböjd middagsbjudning, denna i sin ordning föranledd af brådskande skrifgöromål i hans egenskap af ordensskald i P. B. och de båda Coldinu- och Neptuniordnar-

na. Då det lilla versbrevet är belysande för Vendela Hebbes värdesättning af Johan Jolin och besitter förtjänster, som torde vara typiska för hennes författarskap i denna genre, tillåta vi oss ett aftryck.

"Jo. Jo.

Från en snopen värdinna, för tillfället något vresig."

"Himmel, hvilken tid vi lefva i!
Den som Herren gaf
Kvickhet, humor och geni
Gör sig själf till slaf
Under modets tyranni;
Vill på vers och prosa
Hela världen rosa
Natt och dag
Utan undantag
I hvartenda lag:
Lefvande och döda,
Spräckliga och röda,
Öfver alla flöda
Ljufilig honungsdagg,
Hissas hedersflagg,
Drickas skålar —
Tömmas bålar!
Käre! Låt du Herrans säde
Utan tal och utan kväde
Födas, gödas,
Dödas och förödas
I promessi sposi'
Skriftas, giffas,
Sist af pastor Loci
Vederbörligt griffas.
Munnen kan du bruka
För långt bättre ändamål:
Hellre orrstek sluka,
Hellre syrlig käl,
Än i kommittéer
Qvasi-Jubiléer
Par Bricole och klubbar
Hålla pro- och epiloger,
Fästtal, nekrologer;
Ibland Bacchi gubbar
Låta sångmön gambadera,
Diaffera, grimacera; —
Strö ditt guld för katt och hund,
Kasta bort de rika pund,
Som Apollo dig bestod —
Därtill är Du alltför god;
Född till bättre värf,
Lägg ej ned din skärf
Vid Sileni altarrund,
Hans med vindrufskransen,
Bockafoten, hornen, svansen. —
Nej, Apollo, evigt ung och fager
Solens gud i anspråk tager,
All Din hyllning, ingen ann'
Dig besjåla kan.
Honom dyrkar du, allena
Honom skall Du tjäna,
Tills du i hans gyllne char
En gång till Olympen far.

Sagostunder kring talgljuset.

Bland dem som ofta syntes i affonkretsen var Gunnar Olof Hyllén-Cavallius. Kanske minnes Signe Hebbe honom, "den sköne mannen", så väl därför, att han så ofta lämnade de intressanta samtalen eller musikaliska underhållningarna kring gröna lampan och kom utsmygande i matsalen, där Brita Greta satt och berättade sagor för de tre små flickorna. Där brann ingen lampa, ett talgljus var hela belysningen. Vid det stic-

På grundvalen af konstnärinnans muntliga berättelser nedskrifna af Hildur Dixelius-Brettner.

kade Fanny och Teckla, de två äldre flickorna, strumpor, Brita Greta stoppade och lap-pade medan hon flitigt öste ur sitt aldrig sinande förråd af sagor. Lilla Signe snop-pade ljuset. I den kretsen trufdes Hyllén-Cavallius synnerligen väl. I de sagosamlingar han sedan tillsammans med G. Stephens utgaf, ingå i stort antal de sagor han af-lyssnat Britta Greta Löfkvist, där hon vid talgljuset berättade dem för de Hebbeska barnen.

Såväl Britta Greta som moster Pella — äfven hon sagoberätterska eller måhända än mer föreläderska i stor stil — visste dock att de sagor till hvilka lilla Signe lyssnade måste väljas med rätt stor urskilning. Moster Pella läste en gång sagan om Florindo och Coralina, de två barnen som voro så en-samma i världen att deras enda vän och stöd var en get. Den gaf dem mjölk, den värmd dem med sin kropp, där de sofvo i sin riskoja i skogen. Men så en dag kom röfvar till skogen, men röfvarens son var en god man, han lofvade barnen att intel ondt skulle hända dem, han tog dem med sig till sitt slott och där fingo de så mycket godt och voro så glada och lyckliga.

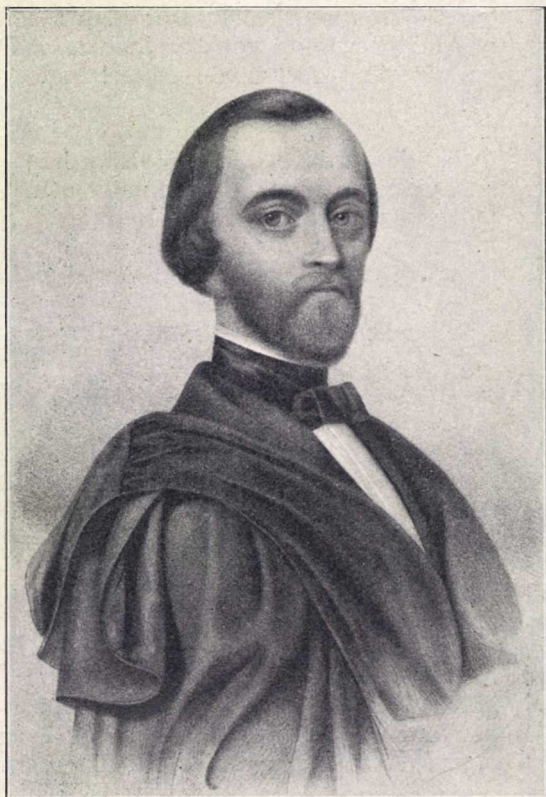
"Men geten då," hördes lilla "Glofectus" i sin vrå, där hon satt på golfvet och kokte gift i limpinnan — gift och dolk upptog mycket tidigt hennes fantasi — "geten då?"

Moster Pella måste erkänna att det inte stod något om geten.

Men nu blef det lif i den lilla giffblander-skän.

"Stod det icke något om geten — lämnade de geten kvar hos röfvarna — geten som hade varit så snäll emot dem —" tårarna störtade från den lillas ögon, hon lå-gade af harm och indignation, hon var otröstlig. Till sist fick moster Pella den goda idén att förvånad slå samman sina händer, där hon satt och bläddrade i boken.

"Nej se, här stod det ju om geten," tänk att hon inte sett det förut. — Och moster Pella läste, att då barnen kommit till slottet, så kommo de att tänka på geten, som varit

Gunnar Olof Hyllén-Cavallius.

Johan Jolin.

Iduns byrå och expedition,

Mästern Samuelsgatan 45, Stockholm.

Redaktionen: kl. 10—4. Expeditionen: kl. 9—5.
Riks 1646. Allm. 9803. Riks 1646. Allm. 6147.
Red. Högman: kl. 11—1. Annonskont.: kl. 9—5.
Riks 8660. Allm. 402. Riks 1646. Allm. 6147.

Iduns prenumerationspris:

Uppl. B, med julnr:	Uppl. A, utan julnr:	Uppl. C, praktuppl., med julnr:
Helt år ..... Kr. 10:50	Helt år ..... Kr. 10:—	Helt år ..... Kr. 14:—
1:a halfåret » 5:20	3 kvartal » 7:00	Helt år efter text. » 7:25
2:a halfåret » 5:80	Halft år ..... » 5:20	40 öre å textside. » 3:75
Kvartal ..... » 2:60	Kvartal ..... » 2:60	20 % förhöjning för särskildt begärd plats. » 1:35
4:e kvartalet » 3:25	Månad ..... » 1:—	

Iduns annonspris:

Pr millimeter enkel spalt:

Utländska annonser: 40 eft. text, 45 öre å textside, 20 % förh. för särskildt begärd plats.

så snäll emot dem och då sände rövarens son efter geten och så fick geten också komma till slottet och hon fick ett vackert blått sidenband om sin hals och fick äta nyssilad mjölk och sockerspån i alla sina dar."

Och lilla "Glofectus" såg upp med ögon stora som tékoppar i sitt förgråtne ansikte. Ja, det kunde hon väl tänka sig, kom det till sist. Än i dag välsignar Signe Hebbe, att hon ej då kunde läsa och således var oförmögen att kontrollera moster Pellas uppgifter om getens öde. Och nu snudda vi vid en rätt ömtålig punkt i Signe Hebbes lif:

De första stegen på det bokliga vetandets väg.

Det låter otroligt, men Signe Hebbe var verkligen elfva år innan hon började lära sig läsa. "Så länge hade jag lyckats krängla mig undan — det var ju så gräsligt fråkigt." Systrarnas goda föredömen invercade på intet sätt. Den äldsta system Fanny i synnerhet, gjorde sitt bästa att med ord och gärning verka väckande på lilla systers plikt-känsla och ambition, utan att dock på minsta sätt kunna imponera. Alla hennes försök strandade på Signes medfödda skepticism och absoluta brist på respekt för blott påstådda, af henne själf ej omfattade auktoriteter. Så måtte den sköna Fanny känt sitt värff som uppfostrare rätt otacksamt, då hon vid en liten föreläsning om nödvändigheten af att en flicka lär sig själfbehärskning och ej impulsivt följer alla infall, slutade med att berätta om de grekiske filosoferna, som gingo vilse en glödhet dag och mot kvällen, halft uppgifna af först funno en källa, "men tro ej, att de genast kastade sig ned för att dricka nej, de gingo först stolta och lugna flera hvarf rundt källan; det var själfbehärskning det" — och lilla "Glofectus" efter att ha funderat ett ögonblick svarade: "Äh, dom va' nog rädda för att få knip i magen, för det säger mamma att man får, om man dricker kallt vatten häffigt, då man är varm."

"Jag tyckte, att det gick så bra ändå — utan att kunna läsa," säger Signe Hebbe. "Jag hade mina egna små funderingar. Gud upptog mycket tidigt mina tankar. Mitt tidigaste gudsbegrepp blef tyvärr identiskt med gamla testamentets stränge Jehovah och jag kom mycket tidigt i spändt förhållande till honom. Detta hände, första gången jag hörde berättelsen om Abrahams offer — jag var då blott fem år. Att han ville, att Abraham skulle offra Isak kunde jag möjligen finna mig i — pojkar var mina naturliga fiender — men, att han sedan befallde Abraham att döda väduren, den stackars, snälla oskyldiga väduren, som stod där i sin buske och ingenting ondt hade gjort — något mera upprörande kunde jag antagligen ej tänka mig. Jag grät, jag var utom mig och kände att med en sådan gud ville jag absolut ingenting ha att göra. Men efter den uppsagda bekantskapen kände jag mig — jag minns det så väl — betydligt osäker, jag var helt enkelt litet rädd. Då blef Frälsaren min tröst, jag hade en känsla af, att inte han heller kunde gilla sin fars handlingsätt mot väduren — jag fick en känsla af, att han förstod mig och att, om jag försökte vara riktigt snäll, så skulle han nog hjälpa mig inför sin stränge fader.

"Jag tror nästan jag kan säga," fortsätter Signe Hebbe, "att jag sedan mitt femte år aldrig känt mig riktigt sorglös och glad. Mitt sinne fick då en choc, som satte märken för lifvet. Jag hade hittat en liten död svalunge. Den var så söt — jag kunde inte skil-

jas ifrån den och så stoppade jag den i min ficka. Efter några dagar rynkade moster Pella på sin fina näsa och höll mig på en armslängd ifrån sig: "Jag begriper inte, barn, att det luktar så illa om dig — har du fått något på dig — bär du något i fickorna?" Jag hade glömt svalungen, men nu drog jag upp den och — den luktade inte godt. Men jag kunde inte fatta förvandlingen. Jag frågade och frågade; jag fick klart för mig att alla fåglar måste dö, att alla skulle bli som den lilla svalungen, och inte bara alla fåglar utan alla djur, och — alla människor. "Mamma också, moster Pella —? Mamma också?" Och moster Pella kunde ju ej svara annat än att mamma också en gång skulle dö. Jag kan säga att det ögonblicket satte märken för lifvet i mitt sinne."

Men för att återgå till Signe Hebbes motstånd mot att beträda det bokliga vetandets väg, så måste det ju en gång brytas. Sommaren 1848, då familjen som vanligt bodde på Hogelby, beslöts det att Signe skulle börja läsa för mor i Korshaga. Men att få henne dit var ej lätt. Den alltid lika snälla, i sitt tålmod med den yngre system outtröttliga Teckla fann dock på råd. Hon hade på något sätt lyckats komma öfver ett synnerligen enkelt litet fordon, en träbotten öfver fyra skramlande små hjul, på den erbjöd hon sig att draga Signe till mor i Korshaga. Att skramla och skaka fram på den lilla lustiga vagnen smakade genast af äfventyr och Signe var vunen för förslaget. För att inte hos läsaren uppväcka allt för stort medlidande med den snälla Teckla, där hon i middags-hettan sträfvar fram som draghäst öfver vägar och gården bort mot mor i Korshagas röda stuga, må den upplysningen gifvas att Signe Hebbe vid den tiden var så till ytterlighet finlemmad, späd och eterisk — "mager och spinkig" säger hon själf — att hon kallades "barnet utan kropp."

Och så steg då detta barn in till mor i Korshaga och undervisningen tog omedelbart sin början. Signe Hebbe minns ej om mor i Korshaga hade glasögon, men hon minns, att hon hade något som torde vara långt sällsyntare att finna hos en gammal backstugugumma, som lär barn läsa, hon hade en pekpinne af elfenben. Den vann från första ögonblicket Signes stora intresse. Hon öfverraskade blott mor i Korshaga med den bestämda förklaringen, att hon aldrig skulle kunna lära sig läsa om hon ej fick hålla pekpinnen i munnen. Och det fick hon. Om det nu var denna sällsynta respekt för folks egenart, som vann Signe Hebbes sympati, allt nog, hon och mor i Korshaga blefvo från första stunden goda vänner, och den lilla eleven lärde sig de underliga figurer som kallades bokstäfver och för hvilka hon hyst en så djup aversion, otroligt snart. På sensommaren, då krusbären voro mogna i mor i Korshagas täppa, var belöningen för god flit alltid en rast i krusbärsbuskarna och än i dag väcker synen och än mer smaken af färsk, rödgröna stickelbär hos Signe Hebbe alltid minnet af mor i Korshaga och hennes pekpinne af elfenben.

På hösten 1848 kunde Signe Hebbe tack vare egna och mor i Korshagas ansträngningar plockas in i systrarnas skola, den Wallinska.

Hon påstår dock, att hennes lärare under hennes skoltid icke hade så synnerligen stora anledningar att rosa vare sig hennes flit eller hennes uppförande. Läxorna lärdes på så sätt, att den snälla Teckla läste dem högt gång på gång till dess system kunde

dem, — endast på så sätt var deras tvång öfverkomligt. Den medfödda lusten att grimasera firade under skoltiden verkliga orgier. Skolans rektor, hofpredikant Fryxell, hade också en gång i ett samtal med Vendela Hebbe yttrat, att han tyvärr icke kunde påstå, att lilla Signe utmärkte sig för någon vidare flit, icke heller lyste hon i öfrigt som något ljus precis, "men", hade han tillagt, "ett måste jag säga, då det är hennes tur att läsa psalmen vid morgonbönen så gör hon det utmärkt. Vi sitta alla rörda."

"Jag läste med förkärlek: Upp psaltare och harpa", säger Signe Hebbe, "jag tyckte, det var sådan schwung i den."

Signe Hebbes martyrium i skolan varade två år. Då lyckades äntligen hennes revolterande ande i sina mycket ofta upprepade ansatser att göra sig fri.

4. De första sångstudierna.

Hösten 1851 började Signe Hebbe sjunga för Isidor Dannström, samtidigt som hon läste för fru Bock. Dannström var gammal vän och nästan daglig gäst i Hebbeska familjen. Dannström och Knut Almlöf sammanträffade gärna hos Vendela Hebbe, alltid skapande höglidsstunder af esprit och godt humör. Dannström var, hvad som torde vara mindre känt, särdeles lycklig som komisk imitator, hvilken talang dock af hans hjärta och smak — båda lika goda — alltid hölls utanför gränserna att sära.

"Öss barn höll han alltid efter," säger Signe Hebbe, "och särskildt mig. Han ansåg mig bortskämd af mamma, moster — i synnerhet moster — och systrarna och det skulle han ta bort."

Det var således helt visst med föresatsen, att vid handledningen af sin lilla elev, hvilkens afsky för ordnad arbete han så väl kände och af hvilkens sydländskt heta blod — Signe Hebbes farmor var italienska — han haft tillfälle att se så många utslag, icke lägga vantarna emellan, som Dannström började sin undervisning.

Men Signe skulle bereda honom en lika oväntad som glädjande öfverraskning. Den lilla själfsväldiga flickan blef en den mest intresserade elev med en flit och ett allvar i arbetet, som lämnade intet öfrigt att önska.

Sin lärares komplimang att hon hade en liten "struntröst" upptog hon med föresatsen, att om hennes röst också ej var stor, så skulle hon lära sig att sjunga vackert.

Dannström, själf elev af den store Garcia, Jenny Linds lärare, hade den italienska sångmetoden, hvilken Signe Hebbe också hela sitt lif förblifvit orubbligt trogen.

Weltschmerz.

Att Signe Hebbe dock äfven under denna tid, då skoltvånget var upphäfdt och ersatt af så mycket lyckligare förhållanden, hade anfall af sin gamla melankoli och skeptiska lifssyn, framgår af en utgjutelse i en liten tunn anteckningsbok med röda atlasparmar, tydligen afsedd att blifva dagbok, churu afsikten stannat vid första ansatsen. Det nedskrifna, som är dateradt den 2 november 1851 — Signe Hebbe var då fjorton år — har tydligen tillkommit i ett synnerligen pessimistiskt ögonblick. Om Signe Hebbe också nu ler åt det, så är hon fullt öfvertygad om, att det då var ett exakt uttryck af hennes sinnessillstånd. Den lilla utgjutelsen börjar med ps. 476, tydligen nedskrifven ur minnet, hvadan man får antaga, att förvanskningen af texten varit ofrivillig.

IDUNS KOKBOK är den bästa kokbok för det svenska hemmet. 7:de upplagan nu utkommen. Pris kr. 6: — inb.

At ELISABETH ÖSTMAN.

Konstfliten

Förening för hemslöjd och Konsthandtverk.

Försäljningslokaler: Gamla Högskolan - - - Göteborg.

"På jorden är jag blott en gäst,
Mitt lif som skuggan farit.
Det hafver då det varit bäst
Blott sorg och möda varit.
Målet syns och innan kort
Jag vandrar nöjd den sista färden
Där ingen vänder åter."

Så följer den fjortonåriga dagboksskrifverskans egna ord.

"Ack, blott den tiden vore. Det hafver då det varit som bäst, blott sorg och möda varit.

O! Det är sant! Blott förtviflan! Och, Gud, Du store, låt mig dö, låt mig blifva till intet. Jag gråter, men ingen skall se mig gråta. Jag vill hafva en stark karaktär, är den stark? O nej, mitt hjärta säger mig, att den är svag af naturen, den kan blifva stark af erfarenhet af meniskors uselhet, ty jag tror dem för väl, den är svag, ty om jag en gång har hört en meniska ljuga och en annan gång hört henne, då hon visar sig ädel så glömmet jag, att hon ljugit och förtrot mig till henne. Förtviflan skall göra mig stark, jag skall då trotsa allt. Jag önskar ibland, att jag vore blind eller stum eller döf, för att slippa göra någonting, men nu vill jag icke slippa sjunga, ty nu kan jag icke låta bli att göra det, men då kunde jag icke göra det, men nu vore det förtvifladt att mista sin röst, utan att på samma gång blifva stum eller döf eller blind. När jag är förtretad och önskar att jag vore en af dessa saker, så önskar jag efteråt, när jag blifvit glad, att Gud icke måtte ha hört min dåraktiga bön, som jag då kallar den, men det är roligare att vara förtviflad, ty det är roligt att rifva i ett sår. O, hvad jag är ensam och ändå är jag det icke nog, ty jag måste lyda och bry mig om andra."

För alla, som personligen något närmare känna Signe Hebbe, måste denna lilla utgjufelse vara af stort psykologiskt intresse.

(Forts.)

Svenska Dagbladets sykurser.

ATT PÅ SEX LEKTIONER HINNA BIBRINGA kunskap i sykonstens elementa är verkligen dukligt gjordt. När man ser resultatet af Svenska Dagbladets nu avslutade sykurser, där undervisningen gått ut på att af gamla till synes oanvändbara plagg åstadkomma nätta, moderna dräkter, stannar man i beundran. Fru Elvira Harms, som varit kursens ledarinna, och fru Celie Brunius, som biträdt henne i undervisningen, kunna vara stolta öfver hvad de åstadkommit.

Det är fyllskärningens svåra konst, som det kommer an på, och den behärskar fru Harms. Af gamla regnkragar gör hon praktiska raglankappar, af en klockkjol blir en mycket användbar promenadkjol med fickor utskurna ur våderna. Som bekant är det den snäfvä öfverdelen af klockkjolen som vållar mest bryderi vid omsyningen, där fattas obevekligt en bit upp till. Men genom det sinnrika arrangemanget med två fickor, som öppnade sig från kjollinningen och voro skurna ganska långt ner på våden, fick man osökt tillfälle till att skarfa i bitar af tyget under utskärningen. Många andra nyheter af gammalt omodernt material fick man skåda. En promenaddräkt med nedpressade veck på kjol och i jackedens sidoväder hade uppstått ur en modell, som i sitt ursprungliga skick aldrig drömt om något sådant. Att af en rak framvåd blir rygg och framstycken till en modern promenadjacka är ingenting märkvärdigt, och blusar kan man få af snart sagdt hvad som helst för plagg. En riktigt fin klänning i svart taff blandadt med brokigt siden har åstadkommit genom 90 centimeters dubbelbredd sidan, som räckte till ett något uringadt lif, och en svart taffkjol. Som garnityr förekomma öfverklädda små knappar och ett par svarta silkestofsar.

Denna kristidsundervisning i sömnad har sitt stora berättigande just nu, och Svenska Dagbladet har med öppen blick för hvad tiden kräfd, inrättat just den rätta sortens kurser, som alla kunna ha nytta af.

Några af New Yorks skyskrapor, sedda från floden.

Som fru i U. S. A. * V. Om skyskrapor, butikfröknar och festbanketter.

FÖR ALLMANHETEN FINNS DET TVA SATT att färdas mellan staten New Jersey och staden New York. Antingen följer man den mångåriga seden att per båt eller färja plöja Hudsonflodens vatten, eller ock använder man sig af tåg, som gå under flodbotten. Har man godt om tid är färjan ett utmärkt fortskaffningsmedel med rymliga salonger och — på varma dagar — möjlighet till svalka; men har man bråttom (och det har man nästan alltid) är "tuben" själskrifven.

Hudsonfloden är vid sin mynning och ett godt stycke uppåt så bred som en försvarlig insjö, hvarför broar i stil med dem som förbinda New York och Brooklyn äro här otänkbara.

Ingenjörstekniken kämpade i många år med problemet att bygga tunnlar under flodbotten, tunnlar starka nog att bära det oerhörda trycket ofvanifrån och fåta nog att hindra fukten att sippra in. Många män, ingenjörer och arbetare, vadade år ut och år in i vatten ända till midjan i dessa tunnlar, förgäfves sökande det medel och sätt som skulle göra't. Problemet löstes till sist och löstes glänsande. Tvänne tunnlar finnas nu. I den ena gå tågen hvar fjärde minut till New York och i den andra lika ofta till New Jersey. Kollisioner äro på så sätt absolut omöjliga. Vore det ej för en viss unken kyla, kunde man lätt glömma att dessa väldiga, väl upplysta, färd nitade stålhalv löpa fram under en mäktig vattenmassa och därpå framplöjande båtar.

Om åtta minuter krypa vi i New York upp ur

flodbotten. Tunneln grenar sig här och fortsätter under gatorna åt flera håll; men vi föredraga att stiga ofvan jord vid den stora stationen Hudson Terminal.

Hudson Terminal, i likhet med de flesta byggnader härnere i gamla staden, är en "skyskrapa". Orsaken är lätt begriplig. Då staden är byggd på en ö, ha tomterna till sist så stigit i pris, att man måst till det yttersta utnyttja dem. Dessutom spar det tid att på ett litet område koncentrera stadens viktigaste affärlif. Ty i skyskraporna finnas blott kontor och affärer.

De senaste åren har det visat sig, att en skyskrapa ej nödvändigtvis måste vara ful. Det finns dylika byggnader, som äro unikt vackra; djärfva, renlinjiga drömtempel, formade i granit och marmor.

Det högsta hittills är Woolworth Building, som kan skryta med femtioåtta våningar ofvan jord. Den är ju egentligen ett torn med goda proportioner. Dock äro våningarna här ingalunda så höga som våningarna t. ex. i Stockholm. Finaste stål, marmor, brons, ädla träslag, det kostar man på en dylik byggnad; men utrymmet är dyrbarare än något annat. Därför får det icke bli alltför högt till taket eller lokalerna för öfrigt onödigt stora.

Herr Woolworth, som förtjänat och förtjänar miljoner på butiker Amerika rundt, där hvarje vara försäljes till fem à tio cents, förstår att (utom hyran för de eleganta lokalerna i sitt torn) äfven inhösta en mängd dollars dagligen genom

New York i strålande kvällsbelysning.

Sänd Edra

Klädningar, Blusar, Kappor till Kemisk Tvättning eller Färgning, Gardiner, Möbeltyger, Kuddar m. m. rengöras snabbt och omsorgsfullt hos A.-B. C. O. Borgs söners Fabriker & LUND.

Pröfva **Tuppens Zephyr**

och Ni köper ingen annan.

att befordra nyfikna till och från toppen af "skrapan". För det ändamålet finns en expresshiss, som ej stannar mellan första våningen och toppen. Afgiften är femtio cents, och det är färden ärligt värd. Utsikten som bjudes däruppe är oförgätlig. Närmast nedanför breder sig ju jättestaden med sitt myllrande lif. Jag måste tala om för eder, att det där runda, låga huset längst nere vid hafvet är aqvariet, hvilket en gång i tiden var cirkus, och där Jenny Lind först sjöng för amerikansk publik. Cirkusdirektör Barnum, ständigt på jakt efter nyheter, hade i Europa hört Jenny och funnit henne vara ett fenomen värdigt "Barnum and Baily".

Kyrkan ett stycke högre upp är Trinity Church. För blott tjugu år sen klättrade folk upp i dess torn, då de ville skaffa sig en bra utsikt öfver New York. Och nu få vi titta djupt ned för att få syn på den!

Gärna skulle jag vilja berätta eder om flere af dessa äldre och nyare hus; men ni påstå ju att det svindlar för eder blick och att det tycks eder som om tornet sakta vajade. Ja, visst vajar det! Arkitekterna säga att just denna elasticitet är byggnadens styrka. Mår ni illa så blicka långt mot öster öfver Atlantens vidder eller mot nordväst, dit mot bergen, som te sig djärfvare och blåare ju längre bort ögat följer dem. — En annan gång hoppas jag ni vill följa mig till dessa härliga berg och ljuflika skogar. Nu måste vi emellertid ned från vår upphöjda plats. Vill ni, få vi säkert ock bese jordvåningarna i detta komplex. En skyskrapa är ankrad enligt samma lag som en tand. Åtminstone en tredjedel af byggnaden ligger osynlig. Där, i jordvåningarna är idel varulager eller maskinrum — allt naturligtvis med strålande elektrisk belysning och sinnrika anordningar för luftväxling. Det finns skyskrapor, hvilkas jordvåningar genomborrats af den underjordiska järnvägen liksom en larv gnager sig genom trä. Då finnas där också, långt under gatorna, restaurang, frukt- och blomsteraffärer, bokhandel, apotek, frisérsalonger och litet af hvarje.

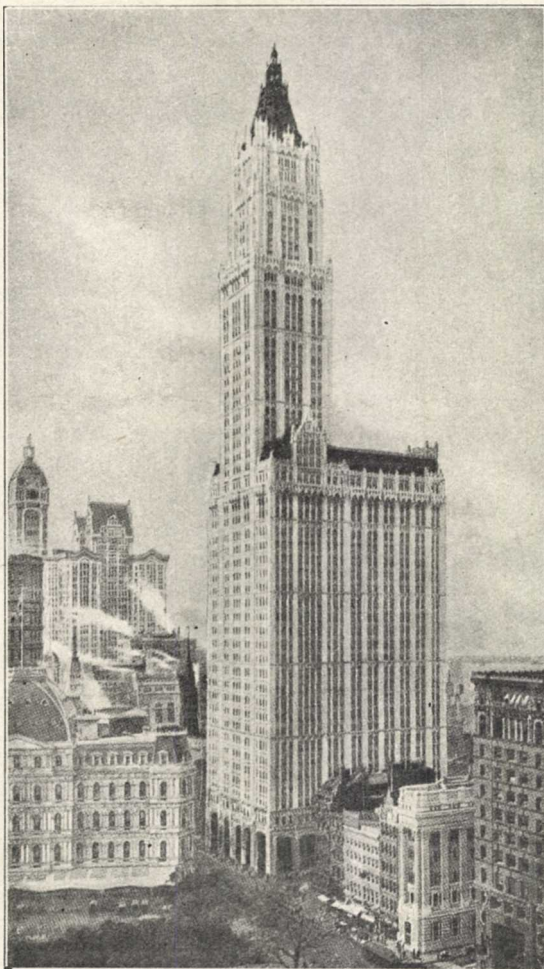
Visst äro dessa hypereleganta, nya skyskrapor intressanta att bese; men deras underbara trappuppgångar, deras statyer och vansinnigt dyrbara lampor och målningar inge åtminstone ej mig någon känsla af trefnad. Till det inre föredrar jag oändligt en del gamla skyskrapor, oakadt deras yttre är afskyvärdt. Bland dessa tycker jag naturligtvis bäst om den som jag känner bäst till, det är min makes kontorsbyggnad. Den är en skrapa på tjugu våningar (en futtighet numera) och är i New York allmänt känd under namnet "Sewards Därskap", så pass smaklös är den.

Men samme Mr. Seward (en af min mans företrädare), som lät sin skrapa till det yttre likna en på ända ställd låda, förstod att göra det inre mycket tillfalande. Alla de högre tjänstemännen ha sina privatkontor i tjugonde våningen med utsikt öfver Hudson. Hur de med den utsikten skulle kunna undgå att fattas af arbetslust — för att icke säga arbetsyra — är otänkbart. Floden är så ställig och under normala tider så myllrande af skepp från alla världens hörn, att dess åsyn ovillkorligen eggjar till verksamhet.

Att det i Sewards Därskap arbetas för förlig vind belyses bäst om jag omtalar, att sjuttiofyra maskinskrifverskor äro dagligen träget sysselsatta med att på papper fästa de ledande människens ord.

När det icke går bra för mig att arbeta i hemmet, far jag till min man. Han låter mig använda som mitt arbetsrum en vacker sal, hvilken annars står obegagnad utom vid styrelsesammanträden. — Då så vis har jag finast af allesamman!

Ack, hvilka härliga stunder jag haft i den salen! Hur jag sett Hudson skifta i sol- och mån-sken, i violetta slöjor och svarta flor, hur jag förtrollats af de tusende och åter tusende ljusen, rörliga och orörliga, som i kvällen kanta flodens stränder och vimla öfver dess vatten! Rörliga

Woolworth Building.

elektriska skyltar, strålkastare, skarpa lampor öfverallt. — Nej, här i staden tages ej mycken tid till hvila eller sömn! Vaka, lefva intensivt. Man blir icke trött. Själva luften hviskar till ens sinnen: "Håll dig vaken; än är tiden din!"

Men jag har äfven haft dystra stunder i den salen, då jag känt mig så oändligt liten och oförmögen till att utnyttja hvad ödet lagt i min väg. Genom fönstren har jag stirrat ut på ångarna, som fillföra landet den ena hopen immigranter efter den andra. — Mången min landsman och landsmaninna befunno sig säkert bland dessa immigranter. Mången, kanske mera värdig än jag, trampade säkert New Yorks gator i dof förtviflan eller kämpade en bitter kamp under de hårdaste villkor i "det förlofvade landet". — Att hjälpa dem var mig oftast omöjligt, och min egen lycka ingaf mig i de stunderna en känsla af djupt vemod.

På väggarna i min lånade sal finnas porträtt af några af de stora män, som gjort Amerika till hvad det är. Jag tycker alltid att de männen blicka ned på mig både vänligt och fordrande: "Vi ha ingenting emot att du är här," tyckas de säga, "men glöm icke att vi vänta en insats af dig. Här finns ej plats för drönare."

I alla rum omkring mig arbetas med kompetens och målmedvetenhet. Jag kan blott hviska tillbaka till de vördnadsvärda porträtten att hafva tålamod med mig. — — —

Ingen bor, som sagdt, i en skyskrapa, d. v. s. ingen människa. I Sewards Därskap har i omkring tjugu år bott en varelse som heter Minnie, men Minnie är bara en katt. Emellertid är det en högst märklig katt, minst lika märklig som författaren Henning Bergers katt. Men därför att jag känner Minnie, tror jag allt som berättas om herr Bergers katt.

En gång i sin ungdoms och skönhets dagar har Minnie haft sin biografi och sitt foto i helsidesbild införd i en fin tidskrift. Hennes rykte har nått längre än de flesta Newyorkbors. Hon är känd bland annat därför att hon aldrig går i en trappa utan inväntar läglighet med hiss. Minnie är ett kungligt djur och viker aldrig åt sidan ens för bolagets president. Han får vika för henne. Och han gör det gärna samt skänker henne där-

till en smekning. Alla krusa för Minnie och äro ense om att hon är en trefnadskatt och en lyckokatt. Hennes bästa vän är dock Peter, den gamle tyske nattvakten. De äro ungefär lika originella och lika döfva och förstå hvarandra utomordentligt väl. — Peter är nästan för gammal att vara vakt, och Minnie är nästan för gammal att vara en lefvande katt; men när de två fassa omkring i Sewards Därskap om nätterna, är det nästan som om ett tomtfepar pysslade om den slumrande skyskrapan.

Kvinnor i allmänhet äro ju ej intresserade af arkitektur; men som kontrast till skyskraporna måste vi i förbifarten titta på det nya postkontoret och Pennsylvania-järnvägens station. De två ligga strax intill hvarandra, och båda äro låga, breda byggnader i antik stil. Här har man icke tänkt på markens pris utan på ögats tjustning. — Har ni någonsin kunnat drömma om en dylik järnvägsstation? Allt är af ljus marmor, stora glada tempelhallar (där man i ett hörn kunde ledigt ställa in en svensk landskyrka) med här och där väldiga kartor målade al fresco. Intet buller annat än människors röster och steg. Ingen rök, inga tåg. Dessa finnas under stationen. Grand Central stationen är i samma stil fast ej fullt så raffinerad.

Butikerna! — Ja, de som ligga i vinkeln 35:te gatan och ett stycke uppefter Femte Avenyen förtjäna mycket riktigt namnet "Damernas Paradis."

"Gimbels", "Mc. Creerys", "Altmans", "Lord & Taylors", de kunna bjuda eder allt under solen, om ni blott har pengar. Ni kan där köpa ett paket hårnålar eller en landfegendom, ett par kängsnören eller en sällsynt smaragd. Där finns apotek och postkontor. Barnkammare med neger-sköterskor finns för de kunder som under uppköpen önska lämna sina barn. Sjuksal finns, men den är i första rummet för de inom affären anställda. Det finns restaurang, skrifrum, bibliotek och konsertsal, i hvilken sistnämnda framstående artister uppträda vissa fimmar om dagen. En dylik affär är en stad i staden.

Alla butikflickor i New York äro vackra. Från jordens alla länder ha de kommit för att genom sin skönhet finna lyckan i den lysande, rika staden. Man beundrar dem, men än mer glädes man öfver deras disciplin. Enkla, svarta klänningar, inga fantasifrisyrer, intet dingel-dangel i öron eller om halsen. De äro intelligent, smidiga, förekommande. Äro de det icke, bli de snart afskedade. Det finns ju så godt om nya att välja ibland. — I butiken måste de betrakta sig som arbeterskor, måste kläda och uppföra sig därefter. Då fritimmen slår, få de krusa ut sig efter behag. — Ack, hur ofta önskar man ej att samma regler tillämpades i Stockholm!

Ni hade hört att allting skulle vara så billigt i Amerika? — Icke allting. Imitationer och krafs är ofantligt mycket billigare här än i Europa, men det verkligt gedigna får i allmänhet betalas med lika många dollars här som med francs, mark, shillings eller kronor i Europa. Följden är att amerikanska damer på allt sätt söka insmuggla sina äkta spetsar, juveler och pälsverk. Och så ett tu tre får man till lufs en finare skandal, då mrs. så eller så blir fast, måste betala myndigheterna väldiga böter och ändå gå förlustig sitt smugglade gods! Då jubla andra kvinnor i skadeglädje — men alla skulle vi likväl önska kunna dra' tullen vid näsan. Ännu har jag icke träffat någon amerikanska, som gillat förtullandet af varor köpta för privat bruk.

I New York finns ett nittiofotal teatrar. Tjugu af dessa äro absolut förstklassiga. De flesta bjuda blott en pjäs per säsong med två föreställningar dagligen, utom söndag. Ingen teater är öppen på en söndag. T. o. m. operan nöjer sig med att ge konserter på söndagarna.

Flere operahus ha sökt få fäste i New York, men Metropolitan konkurrerar alltid bort dem. Det kan tryggt sägas, att Metropolitan bjuder den charmantaste sång i världen, och näst efter La Scala i Milano torde den ock ha den bästa

Författarinnan Anna Wahlenberg sextio år.

DET VARMA TACK TILL LÄSEKRETS-
sen, hvilket fru Anna Wahlenberg här ne-
dan uttalar, ville Idun gärna vända mot
hennes själf. Vid den milstolpe på vägen,
som sextioårsdagen utgör, har hon, som
eljes är skygg för att personligen fram-
träda, impulsivt räckt bägge händerna till
den stora okända allmänheten. Denna
vackra gest mötes med lika stor värme, det
vet och känner Anna Wahlenberg säkert
på sin högtidsdag. Men det är en stor glädje
för Idun att här bli i tillfälle att göra sig till
tolk för de tusenden, som författarinnans
försynta, själfulla konst gladt och uppmun-

ETT TACK.

DET HAR VALVILLIGT ERBJUDITS MIG
att själf få skriva något i Idun med anled-
ning af min sextioårsdag, och jag tar med
glädje emot anbudet, emedan jag verkligen
har något på hjärtat att uttala.

Vid den lifvets milstolpe, dit jag nu hunnit,
känner jag nämligen en maning att tacka er,
mina läsare, tacka er rikligt varmt för att ni
velat lyssna till mig. Utan er skulle jag nog
varit en annan och mer outvecklad männi-
ska än nu, ty det är nog så, att man till en
viss grad behöfver lyssnare för att hämta
upp hvad som till äfventyrs kan bo inom en.

Anna Wahlenberg.

De tvinga en att ge gestalt och fasta former
åt det, som eljes kanske skulle förbli dun-
kelt. Man klargör sitt innersta för sig själf,
då man försöker framlägga för andra hvad

trat. Från första stunden af Iduns tillvaro
var Anna Wahlenberg med, som hon är det
i denna dag. Hennes personlighet har vid
ett par tillfällen skildrats i våra spalter,
dels af fru Anna Branting, dels af fru Elin
Wägner. Därför ha vi i dag ansett oss kun-
na förbigå de detaljer om hennes lif, som
Anna Wahlenberg själf anser vara af ringa
intresse för offentligheten. Genom sina
verk kommer hon i alla fall publiken nära
på ett för henne innerligare och kärare sätt.
I de många önskingar om lycka och väl-
signelse på 60-årsdagen, som strömma in
till Anna Wahlenberg, förenar sig Idun på
det hjärtligaste. :- :- :- :- :- :- :-

man menar och känner. Ja, jag tackar er för
detta, mina läsare.

Men ännu innerligare tackar jag er för nå-
got annat. I stunder af missmod och ensam-
het ha ni gifvit mig tröst, ty jag vet att här
och där sitter en människa, som släppt mig
in till sig, och det har, trots den personliga
obekantskapen, bildat ett slags gemenskap.
Det har kommit mig att förnimma något af
förståelse och värme, som slagit emot mig,
och det har minskat trycket af ensamhets-
känslan.

Jag tackar er, mina läsare, varmt och in-
nerligt för hvad ni gifvit mig.

ANNA WAHLENBERG.

orkestern. — De flesta operavänner gå hellre säl-
lan och betala ett högt pris för att höra t. ex.
Caruso och Destinn än de gå ofta och nöja sig
med mindre kända förmågor till lägre pris. Ope-
ran ser från gatan ut som en ryslig och väldig
lada, och inuti möter ögat en enda röra af rött
och guld. Men akustiken är så sällsynt god, att
man ej velat riskera ett ombyggnade.

Eftersom greater New York, d. v. s. Manhat-
tan, Brooklyn och Queens, har bortfåt sju miljon-
er invånare, och minst en half miljon resande
ständigt hysas i staden, räcker publiken till för
alla teatrar och alla de väldiga hotellen. —
New York är dock nyckeln till en hel kontinent,
hvarför allt dess intensivt pulserande lif, dess
lyx och komfort är helt naturlig. Man behöfver
icke knussa hvarken med det ena eller det an-
dra; det bär sig ändå. När damernas kjolar voro
som snäfvast för en fem à sex år sedan, lät spår-
vägsbolaget förse alla nya vagnar med trapp-
steg, som ginga ända ned till marken. Så stor
hänsyn tog spårvägsstyrelsen till modet.

I de nya vagnarna har ock tagits hänsyn till
konduktörens bekvämlighet. Han har fått sig en
liten afbalkning precis som kassören i moderna
affärer. Där sitter han stilla och tar emot afgif-
ten. Eftersom ingångsdörren är midt på ena
långsidan, och konduktörens "tron" är midt emot
dörren, kan ingen lura honom. Vid hvarje stol
finns en elektrisk knapp, som man själf trycker
på, då man önskar stiga ur. Hållplats är hvarje
gathörn och dessutom större hotell, butiker och
andra offentliga lokaler. Men det går fort
ändå, ty folket i New York är tränadt att röra på
sig. Skulle någon glömma det, ljuder konduk-
törens skarpa uppmaning: "Step lively!" — En-
dast å underjordiska banan och luftbanan kan
man få höra den motsatta maningen, "step care-
fully" eller "watch your step".

Skola vi nu avsluta vårt flyktiga besök i New
York med att bevittna en verkligt exklusiv ban-
kett å hotell Astor? Jag säger bevittna, ej del-
taga, ty vi damer äro inbjudna blott att se och
höra men inte röra!

Det är The Economic Club of New York, hvil-

ken i dag haft sitt trettioåttonde årsmöte och nu
i kväll avslutar det med en lysande bankett.

Säkert har ni mer än en gång förargats öfver
att vid festmåltider i Sverige nödgas låta en
smaklig rätt kallna, medan någon hållit skåltal.
I Amerika ätes först och hålles tal sedan. Vi
damer äro inbjudna att åhöra talen i kväll; men
medan de femton hundra herrarna äta i stora
balsalen (som vid dylika jättebanketter förvand-
las till en förtjusande matsal), skynda vi att i nå-
gon af de andra matsalarna få vår middag.

Så där ja! — Den gången hade vi väl tur, som
utan förutbeställning fingo bord vid en af hörn-
fontänerna! Vi sitta som i en tropisk skog i
trolsk belysning, guldfiskarna gliftra och leka i
den kristallklara lilla dammen framför fontänen,
och dämpad musik smeker och tjuvar. Hade
vi nu haft kavaljerer, hade vi troligen ej fått
denna utsökta vrå utan förutbeställning. I New
York bemötas ensamma damer ytterst artigt af
hvarje kypare med själfaktning. Se bara, huru
denna på allt sätt hjälper oss tillrätta och är
till hands vid minsta vink! Och ändå väntar han
knappt så goda drickspengar af ett sällskap da-
mer som af ett sällskap herrar. Kvinnans port-
monnä är ju känd för att vara tunnare än man-
nens.

Rundt stora balsalen löper en läktare med lo-
ger, och en af dessa loger står till vår disposi-
tion. En hel del damer ha, i likhet med oss, re-
dan anländt, ehuru herrarna därnere tydligen
ännu icke hunnit igenom matprogrammet. Det är
ett sorl af fylliga och tunna mansröster, af be-
fänsamma ord och på måfå utkastade skämt.
Det är ett kaos af hufvuden därnere, och vi söka
efter något ansikte eller någon nacke, som vi
kunna känna igen. Herrarna börja i sin ordning
speja från loge till loge för att få sikte på någon
de inbjudit. Många resa sig och buga för sitt
hjärtas dam eller sin svärmor; och allteftersom
stämningen stiger beröfvas borden fler och fler
af sina blommor, hvilka kastas upp till logerna.
Kvinnorna kasta ock blommor, vanligen utan att
träffa den de siktat på. — Men hvad gör det, om
blomman ändock glädde den som fick den!

Som intresserade husmödrar önska vi natur-
ligtvis veta hvilka godsaker våra herrar bestå
sig på bordet en affon som denna. En tjänst-
villig vaktmästare skaffar oss en meny. — Ja,
goda saker få de tydligen men intet öfverflöd. I
betraktande af att alla de män som samlats
därnere äro framstående och ekonomiskt vällo-
ttade — en del äro mångmiljonärer — är undfåg-
naden måttlig i både mat och dryck. Man kunde
säga mycket måttlig. Det enda som antyder rike-
dom är den lilla anmärkningen längst ned i me-
nyns högra hörn: "With souvenir silver cup."

Hvar och en af de femton hundra herrarna får
till minne en vacker silfverbägare. — Bra mycket
finare än att blanda ihop "sju sorters vin", eller
hur?

Och så komma talen! Det är förut bestämdt
hvem som skall hålla dem. Talarna äro alltid
experter på något område som intresserar de
församlade och gifva då de synpunkter de fått
genom erfarenhet. Hvarje talare presenteras af
"the toastmaster", ceremonimästaren få vi väl
kalla honom på svenska, och ur denna beklag-
ansvärda mans mun väntar man den ena kvick-
heten efter den andra. Han motsvarar con-
ferenciern på en kabaret. Är the toastmaster
icke sin uppgift vuxen, förstör han hela af-
tonen. — Ve den familj där en af männen
utsetts till toastmaster för något högviktigt till-
fälle! Under flera dagar måste den mannen be-
handlas med den otroligaste hänsyn. — Men
lyckas han öfver förväntan, och morgontidnin-
garna behaga gillande citera en och annan af
hans vitsar och små inflätade historier, ja, då är
det inte alls oäfvet att vara den mannens vigda
fruga! Hon kan vara säker om att få något vac-
kert af honom.

Likt Adam skyller den amerikanske mannen
visserligen på kvinnan, om det går illa; men går
det bra har han den vackra vanan att tacka
kvinnan. — Hvilket väl bevisar att skapelsens
herrar något utvecklats sedan Adams tid.

MRS. — W.

Sagan som aldrig blef skrifven.

Af FOLKE RUDELIUS.

DET VAR EN GANG EN GOSSE VID NAMN Anders, som aldrig kunde få nog af sagor. Antingen tiggde han och bad sin farmor berättas för sig om prinsar och prinsessor, eller också hängde han näsan öfver böcker, där det stod att läsa om troll och drakar och om ädla riddare, hvilka befriade fångna konungadöttrar. Men icke nog härméd: hela den värld, hvare gossen lefde, befolkade han med de sagogestalter han läst eller hört om. I skogen, där mors stuga låg, bodde jättar och häxor, i ån, som rasslande flöt fram öfver stenarne, satt näcken och spelade fiol, och om aftnarne trodde han sig se älfvorna i långa hvita slöjor dansa på ängen.

Men oaktadt Anders hade allt detta att fröjda sig åt, var han dock ej riktigt belåten. Det felades honom en sak, och det var förmågan att själf kunna skriva sagor. Han kunde hafva sitt lilla hufvud fullt af de vackraste tankar, men så fort han satte sig att teckna upp sagorna på sin griffeltafla eller i sina gamla skrifböcker, så flögo tankarna sin kos. Det var som förtrolladt. Icke en rad fick han fram, endast krumelurer.

Till slut blef han en dag så förargad, att han slängde sin griffeltafla i golfvet. Anders blef till den grad häpen, när han såg den ligga i tusen bitar, att han sprang ut ur stugan och löpte till skogs. Här var han strax inne i sin kära sagovärld igen. Ekorrarne sullo och knäckte nötter och småpratade, eller också jagade de hvarandra muntert i trädtopparne. Bland stenarne gled oödlorna ut och in, och längst borta bland träden såg han en skymt af Mickel Råfs röda svans.

Plötsligen mötte han en dam, som långsamt promenerade på skogsstigen, fläktande sig med en stor ormbunke. Damen, som var mycket vacker och klädd i en skimrande dräkt, hvars färger Anders i häpenheten ej förmådde urskilja, stannade midt framför honom, slog honom lekfullt öfver mössan med ormbunken och började tala. Hennes stämma lät som — ja, som hvad, det kunde Anders ej förklara. Det var både fiolklang och böljesång i den rösten.

"Goddag, Anders sagoslukare," sade den vackra damen och smålog mot gossen med ett par underbart skiftande ögon, hvilka ena stunden voro blå som sjön på andra sidan ängarne och plötsligt ändrade uttryck och fingo någon egendomlig grön färg för att i nästa sekund vara mörka som ett regnvädersmoln. Anders blef så förlägen öfver allt detta och öfver mötet med den vackra damen, att han ej kom sig för att hälsa ens. Han stod bara och stirrade i marken och kände själf, hur röd han var i ansiktet. Men damen skrattade, så att det lät som en sorlande bäck i vårbrytningen, och så fortsatte hon: "Du har tur, Anders, som möter mig så här midt i skogen, och det till på köpet när jag är vid så godt lynne som nu. Jag är sagans och de obegränsade möjligheternas fé, och nu får du önska dig någonting, så skall det gå i uppfyllelse. Men endast en sak. Du bör alltså tänka dig noga för."

Anders stod och var blyg, men så tog han mod till sig, lyfte blicken och såg in i féens ansikte, som strålade likt Jungfru Marias bild i kyrkan. "Jag önskar, att jag skall kunna få skriva världens vackraste saga," sade han plötsligt med låg stämma.

"Du begär inte småsaker du," skratte de féen, "men eftersom jag är vid godt lynne i dag, och du ser ut att vara en snäll gosse, så skall jag väl låta dig få din vilja fram." Anders glömde i förtjusningen all sin blyg-

het och började klappa i händerna samt dansa omkring på tufvorna. Men féen lyfte förmanande pekfingeret. "Nå, nå, det finns ett villkor också, Anders, och det är, att du vid alla tillfällen här i lifvet gör din plikt."

Ja, det lofvade Anders och såg trohjärtadt på féen. "Men det räcker inte med det," sade denna, "att göra sin plikt kan man tvinga sig till; men det fordras, att du alltid skall göra den med glädje." Anders var i den stämning, att han lofvade hvad som helst, alltså äfven detta sista. "Ja, lycka till då med din saga; när den är färdig, skall jag söka upp dig för att se, hur du fått ihop den." Och så skildes féen från Anders.

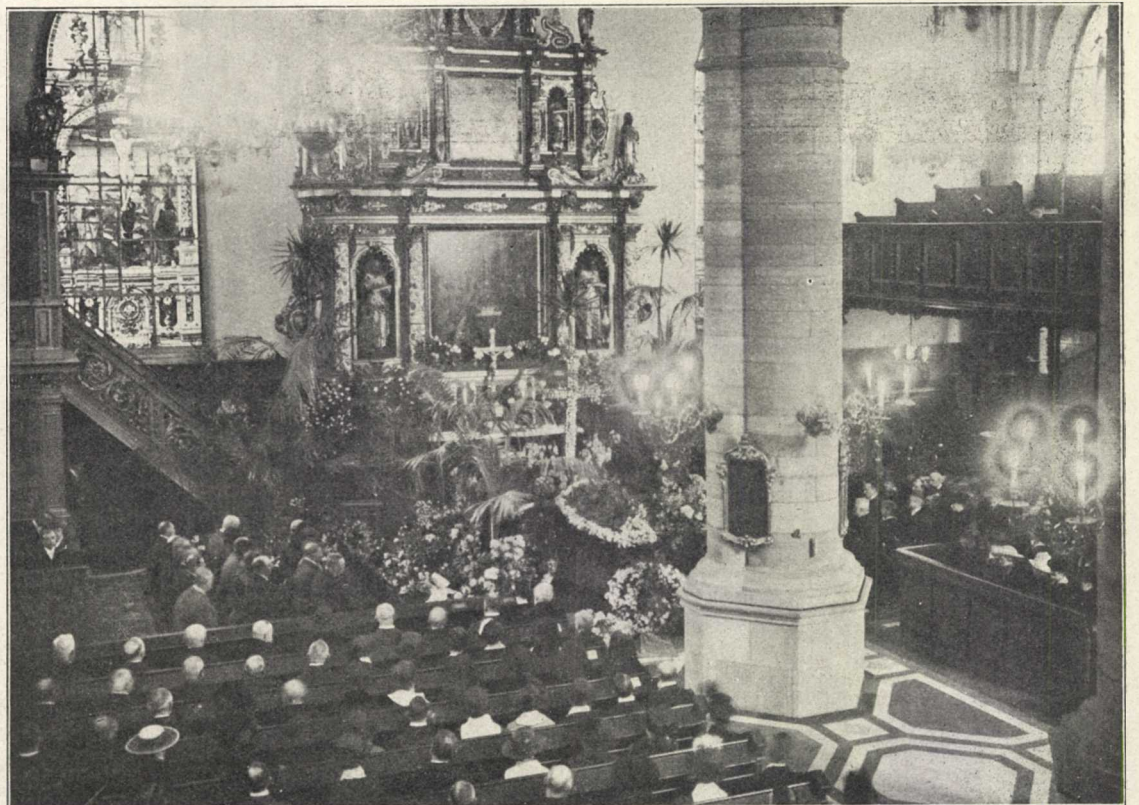
Gossen sprang hem, som om han varit buren af vingar, och berättade genast äfventyret för sin mor, som stod vid spisen och rödde i affongröten. Men mor Barbro fortsatte under tystnad att långsamt föra slevven af och an utan att blifva så glad, som Anders hade hoppats. "Du är allt en slarver, Anders," sade hon slutligen, "som löper rundt skogarne och ser saker i syne i stället för att läsa dina läxor och med tiden bli en duktig karl. Och hur har du ej gjort med den nya griffeltaflan. Den som är så värdslös, får ej fortsätta att studera. Ät nu din gröt, så gå vi i morgon till snickarmästaren för att sätta dig i lära hos honom."

Anders kände gråten i halsen och var just i färd med att gifva ett häftigt svar, då han kom att tänka på hvad féen ålagt honom. Alltid och med glädje göra sin plikt! Han svalde därför tårarne och tvingade sig att småle. "Ja mor," sade han så i käck ton. Inom sig tänkte han: "Det är minsann inte alltid så lätt att göra sin plikt med glädje. Men jag vet ju, hvad som blir min belöning." Och då han gått och lagt sig och hörde aftonvinden susa i grantopparne kring mor Barbros stuga, byggde han de vackraste luftslott, och tankarne på sagan följde honom in i drömmarnes värld. Så kom han i snickarlära. Det vankades duktiga slängar i början, och Anders hade så fullt upp att tänka på, huru han skulle kunna sköta borrh och mejsel, att han ej fick någon tid öfver till

sina vanliga drömmerier. Men efter mycken svett och möda blef han småningom van vid verktygen, och under det att lätta, hvita spånor föllo ned framför hyveln, fladdrade gossens tankar lika lätta kring i sagans rosengårdar. När så fritimmen slog, bar det i väg ut i skogen, och efter dagens mödor var det dubbelt roligt att träffa de gamla vännerna bland djur och växter.

En afton tog Anders fram papper och penna. Just som han var i färd att börja skriva, ropade mor Barbro ute från vedbacken: "Kom hit, Anders, och hjälp mig att spanta stickor". — "Nog kunde mor låta mig vara i fred, när jag arbetat hela dagen och på aftonen vill taga i tu med min saga," tänkte Anders förtretad, och så ropade han med gnällig röst ut genom stugdörren: "Jag är så trött, mor, kan jag inte få sitta och hvila mig litet". Mor Barbro svarade ingenting, och sedan Anders suttit och funderat en stund, började han skriva. Men det blef bara de vanliga krumelurerna. Jo, det var en treflig fé han råkat ut för, som ej bättre höll sina löften. Nu hade han dock i ett par år knogat och släpat i snickareverkstaden samt kunde väl vara förtjänt af en liten uppmuntran. Gossen satt och ondgjorde sig mer och mer, och till slut kröp han till kojs samt låtsades sova, när modern kom in i stugan. Men det blef illa bestämdt med sömnen den natten; han hade elaka drömmar och på morgonen vaknade han tung i hufvudet. Hos mästare snickare gick det dåligt, och Anders fick ordentliga snubbor. När han slutat sitt dagsarbete slängde han ifrån sig verktygen, i stället för att som vanligt lägga ihop dem snyggt, skyndade hem och lade sig i en backe nära mor Barbros stuga.

Nu skulle här bli skriva af, tänkte han och tog fram en penna ur jackan. Papper hade han intet, utan måste nöja sig med ett stort stycke näfver. Men de vackra tankarna som skulle bilda sagan, hvar voro de? Anders lade sig på rygg och stirrade upp i de hvita skyarne, som gled öfver sommarhimlen. Men de gäfvu honom inga idéer. Förtretad sprang han bort till sin vän bäcken, men

En synnerligen högtidlig sorgeakt ägde härom dagen rum i Tyska S:t Gertrudskyrkan, då fabrikör Eduard Grummes stoft vigdes till den sista vilan. Vi meddela här en bild från jordfästningen, hvilken bevisades af en representativ samling begrafningsgäster ur härvarande tyska koloni samt af personalen vid firmorna Grumme & Son, Hylin & C:o och Stomatolfabriken. — E. Holmén foto.

Ett högförnämt bröllop

I ANSLUTNING TILL vår å första sidan meddelade bild från det Bernadotte-Fleetwoodska bröllopet återgifves här brudparet, omgifvet af färnor och marskalkar, samt ett par snapshots tagna utanför kyrkan och framställande dels brudens moder, prinsessan Ebba Bernadotte, och dels kronprinsen med familj. För dem som ha in-

tresse af att veta hur de furstliga bröllopsgästerna voro klädda kan nämnas att kronprinsessan var iförd en robe af vieil-or-färgadt liberty-siden med manteau de cour och långa hängande ärmor af guldspetsar, på håret ett juveldiadem. Prinsessan Ingeborg bar en ljus lilasfärgad sidentoalett med ärmor och garnityr af blonder, collier af juveler och smaragder samt diadem. Prinsessan Bernadotte bar ljusgrå tolett med manteau de cour. Bruden bar en klänning af hvitt siden med manteau de cour, slöja af spetsar, trädde på tyll samt myrtenkrona och krans, buket af röda rosor. —

De båda reproducerade tafflorna härröra från konstnärerna A. Wallert och E. Johanson-Thor, som båda haft af publik och kritik mycket gunstigt mottagna utställningar i Stockholm. Den stora mittelgruppen af kvinnor återger Handarbetsaffärernas Riksförbund, nyligen stiftadt vid ett sammanträde på Skansens Höganloft. Slutligen har vår

och andra dagsbilder.

kamera fångat några glada situationsbilder från ett par af hufvud stadens läroverk med nyvordna studentskor.

1. Bröllopsparet grefvinnan Sofia Bernadotte och friherre C. V. Fletwood med färnor och marskalkar. 2. Brudens moder, prinsessan Ebba Bernadotte vid ankomsten till vigselakten i Jakobs kyrka. 3. Kronprinsparet med småprinsarne och prinsessan Ingrid vid utgången från Jakobs kyrka. 4. Kvarnen. Teckning af E. Johanson-Thor. 5. Medlemmar af det nystiftade Handarbetsaffärernas Riksförbund. I nedre raden från vänster: Fröknarna Clara Kull, Kristianstad, Abla Hallendorff, Norrköping, Eva Wirström, Kristinehamn, Gunilla Vilén, Stockholm, Sjöström och Eriksson, Katrineholm, Alma Grip, Stockholm, Hedensskog, Stockholm, fru Gertrud Bahl och fröken Watz, Stockholm. I öfre raden från vänster: Fröknarna Lydia Wedberg, Uppsala, Ellen Lindberg, Norrköping, Eda Sundqvist, Norrköping, fru H. Rahm, Stockholm, fröknarna Kuhlman, E. Rahm, Stockholm, och fru Elin Palmquist, Stockholm. 6. Damporträtt i olja af E. Wallerf. 7-9. De i Stockholm nyblifna studentskorna hälsas, hissas och blomsterströs. 1-3. Hoffotograf W. Lamm foto. 4 och 6. E. Holmén foto. 7-9. Pressfotobyran.

äfvén den var i dag omöjlig. "Lätting", porlade den, "du ligger på rygg och ser upp i skynne, under det att borta vid torpet din gamla mor går och förrättar tunga sysslor, som du, en stor stark pojke, borde hjälpa henne med." Anders fick samvetsförebåelser och smög sig fram närmare stugan för att se hvad modern hade för händer. Mor Barbro gick och bar på ett par tunga vattenämbar. Nu satte hon dem ifrån sig och rätade ut ryggen. "Hvad mor ser trött ut," tänkte Anders med ett stygn i hjärtat, "jag måste bestämdt gå och hjälpa henne". Och innan han visste ordet af, var han midt inne i en mångfald bestyr, och då han på aftonen kröp ned i sin bädd, kom Jon Blund genast och försänkte honom i den lugna sömn med vackra drömmar, som endast ett godt samvete och en arbetsfylld dag förmå skänka.

Snickarmästaren var nog inte riktigt belåten, när Anders morgonen därpå kom till honom, utan gaf sin ärling en skrapa för de kringkastade verktygen. Men Anders tänkte på féens ord, högg i ordentligt med arbetet, och snart var det godt igen mellan mästern och honom.

En afton, då Anders satt på torpets trappa och hvisslande slöjdade en mjölskäppa åt mor Barbro, kom baron på herrgården ridande och stannade vid grinden. Där steg han ur sadeln, band sin häst i tyglarne vid ett träd och kom fram till förstugukvistén. Baron var förstig, och Anders skickades att hämta vatten i källan. När han kom tillbaka, satt baronen på trappan och ritade figurer i sanden med sitt ridspö. "Det är en duktig pojke ni har, mor Barbro," sade baronen, utan att se upp från sina ritningar. "Ja bevars," hörde Anders modern svara, "jag har gjort hvad jag har kunnat för att uppfostra Anders till en bra människa, och hittills har jag endast haft glädje af honom. Men jag är nog lite' rädd för hans framtid —"

När Anders kom fram med vattnet, tystnade samtale. Baron pratade en stund med gossen, såg på hans arbete och glädde sig åt hans ärliga uppsyn och kvicka svar. "Jag skall ha Anders i minnet, mor Barbro," sade baronen, när han red därifrån. Och så hände det sig, att Anders en kort tid därefter blef försedd med nya kläder, pengar i pungen och en hederlig matsäck i ränseln samt skickades upp till Stockholm för att utbildas hos en af den tidens konstnärliga snickare — jag undrar om det inte var själfva mästern Haupt, han som gjorde så vackra byråar och skåp, att de hamnade på de kungliga slotten och i herrgårdssalongerna.

I Stockholm var mycket att se och lära för Anders. Han blef en ganska skicklig handverkare och arbetade också med stor ifver, ty det var det enda villkor baronen uppställt, då han skickade sin skyddsling upp till hufvudstaden för att fullkomna sig i yrket.

Och under fristunderna var det tusen saker, som fängslade ynglingens intresse. An låg han högt uppe på en teatervind och såg ned på scenen, där sagans gestalter, ädla riddare och sköna jungfrur i glänsande dräkter, sjöngo underbara melodier, eller där herdar och herdinnor i dans svängde rundt på gröna planer. En annan gång stod han och hurrade med i folkhopén, då kungen i fyrspann med förridare och granna lakejer för öfver Gustaf Adolfs torg ut till sitt lustslott Haga. Han såg fartyg från främmande länder glida in på strömmen och lägga till vid Skeppsbron. Anders fick ibland följa med mästern Haupt ombord och beskåda de vackraste föremål. Där funnos lackerade bricker från Japan, och på de blå tallrikarne från Kina trippade små lustiga kineser i långa hårpiskor öfver bågiga broar, under

det att man trodde sig höra klockorna sakta klinga vid de svängda taken.

I Tyska kyrkan steg orgelbruset upp mot de dunkla hvalfven, och om söndagsmornarne förde klockspelets toner från kyrkornet helgdagsstämning in i Anders vindskupa högt uppe i Urvädersgränd. Anders tänkte, att allt vackert han såg och hörde skulle komma honom väl till pass, då han någon gång fick tid att skriva sin saga.

Ären gingo; lärotiden hos mästern Haupt slutade, och med gesällbref på fickan återvände Anders till sin hemort, där han satte upp egen verkstad. Men det var som arbetet ej ville taga någon riktig fart. Tanken på den där sagan släppte honom aldrig. Mor Barbro skakade tyst på sitt hufvud, då hon såg, hur sonen ibland hela dagar lät hyffel och stämjärn hvila och satt lutad öfver ett papper, på hvilket han dock aldrig lyckades fånga de tankar, som hvirflade rundt i hans hufvud. Efter sådana fåfänga dagar gick han ofta i skymningen bort till dansbanan i byn, där ungdomen svängde rundt till fiolernas toner. Här dansade han fimme efter fimme, och mellan danserna gingo bägarne flitigt rundt. Anders tömde glas på glas, skröt och pratade om sina Stockholmsminnen och kände mycken stolthet, när de unga männen beundrande lyssnade till honom, och flickorna äflades att få en dans med honom.

Ibland märkte han då, huru ett par blå flickögon med sorgset allvar betraktade honom. Det var hans lekkamrat från barndomen, Ingrid i Skogstorpet. Hon var ej så vacker som många af byns öfriga flickor, och ofta hände det, att hon fick sitta och se på, huru de andra dansade. När dryckeslagen började, och dansen blef vildare, smög hon sig allid hem, och då tycktes det Anders, som om han på en gång saknat henne och varit glad, att han ej kände hennes förebrående blick hvila på sig.

Men om han någon gång erfor samvetskval, skakade han dem från sig. "Jag är ung," tänkte han, "och vill roa mig. Hur skall jag väl kunna skriva sagor utan att känna något af lifvet. Det där förstod ej den dumma féen, som bara talade om plikt och plikt. Nej, jag vill tömma nöjets bägare i botten och dansa med de vackraste flickorna tills solen går upp". Huru mycket det blef arbetadt dagen efter, det kan man ju lätt tänka sig. Och sagan, ja den var och förblef oskrifven. Om Anders någon gång gick i sin barndoms sagoskog, så företoll den honom som en vanlig samling träd. Bäckens sorl lät dumt och meningslöst, och fågelkvittret plågade honom att höra.

När han så en afton svängde kring på dansbanan, var det honom plötsligt, som om musikanterna börjat spela falskt. Och icke nog härmed. Flickornas och gossarnas glada skrafft och prat skorrade i hans öron. "De äro ej glada," tänkte han, "de bara låtsas så; jag härdar icke ut här vidare". Och han skyndade därifrån på väg hemåt.

När han hunnit ett stycke på väg, fick han se Ingrid från Skogstorpet, äfvén hon på hemväg. Anders hade egentligen ej velat träffa någon, men eftersom de nu hade samma väg så — Ingrid såg förvånad upp, när hon varseblef Anders, som hon trodde vara kvar på dansbanan. De hälsade en smula blygt och förläget på hvarandra och fortsatte så tiggande vägen framåt.

Men hur det var, så kom samtale så småningom i gång, och innan de visste ordet af, hade de för länge sedan gått förbi aftagsvägen till Ingrids hem. De kunde ej låta bli att skraffa båda två, och det var liksom om detta skrafft hade närmat dem till hvarandra. Och de vände ej genast om, utan fortsatte

ännu en bit framåt stora vägen. Men så föll mörkret på, och Ingrid måste gå hem. Anders följde henne ända till Skogstorpet, och när han sedan var på väg hem, sjöng och hvisslade han oafbrutet.

Morgonen därpå tänkte han: "Du har allt skött dig illa på sista tiden, min käre Anders, och nu måste du hugga i med arbetet för att taga igen det förlorade."

Så gick veckan, och söndagen kom. På dansbanan träffade Anders Ingrid, och till de andra flickornas stora förtref dansade han nästan hela tiden med henne, och när hon efter vanligheten gick tidigt, följde han henne hem. Om det sedan någon gång hände, att Anders ej träffade Ingrid i dansen, förlorade han genast sitt goda lynne.

Mor Barbro iakttog med sina gamla kloka ögon de ungas spirande kärlek och kände sig nöjd och belåten därvid. Ty hon höll af Ingrid och ansåg, att hon skulle blifva den bästa hustru åt Anders. Och större beröm kan en mor ej gifva åt den kvinna, som hennes son älskar. Mor Barbro fick upplefva glädjen att kläda Ingrid i brudkrona, och se Anders föra henne till altaret. Hon bar äfvén deras förstfödde till dopet, men strax därefter dog mor Barbro, lugnt och stilla som hon lefvat och glad att se Anders lycklig i eget hem.

Och Anders' saga, hur gick det med den? Ja, nu hade han ingen tid att syssla med dylika ting, nu måste han arbeta dubbelt mot förut för att kunna försörja hustru och barn. Men han gjorde det med glädje, och då går allting lätt. Det var inte utan, att Anders började blifva berömd i sin hemtrakt för de vackra möbler han tillverkade. Han hade haft nytta af mästern Haupts lärdomar, och de allra vackraste skåp och byråar, skrin och kistor trollades fram i verkstaden, där nu en mängd flinka gesäller voro i hans tjänst.

Om fridagarne tog mästern Anders Ingrid och barnen med sig ut. Då rodde man ut på ån och plockade de vackraste näckrosor, metade silfverglänsande fiskar ur insjöns djup och lekte muntert bland skogens gröna tufvor. Mästern Anders' skönhetsälskande ögon uppfångade begärligt allt vackert man mötte under dessa ljufliga hvilodagar i Guds fria natur, och det satte sedan sin prägel på hans arbete. Välmågan växte, och det var ett lyckligt hem, som omgaf mästern Anders. Barnen fyllde rummen med sina kvittrande skrafft och glada lekar, på verkstaden rådde arbetsglädje, och under fristunderna möttes Ingrids och Anders blickar, lyckliga och förtroendefulla. Men så smög sig åter den gamla tanken på sagan in i Anders' håg. "Ären gå", tänkte han, "snart är jag gammal, och af min saga blir intet."

När han en dag hade satt sig ned för att skriva, stormade barnen in i hans kammare och ville ha far med sig ut för att visa ett vattenhjul, som Bengt, den äldste, satt i gång i bäcken. Anders kände sig störd och till-sade i häftig ton barnen att lämna honom i fred. De små, som voro vana vid, att far alltid var vänlig mot dem, smögo sig tysta och ledsna därifrån, och Anders erfor ett litet stygn i hjärtat. Men, "man är väl herre i sitt eget hus", tänkte han och skref vidare. Så kom Ingrid om en stund in för att fråga honom till råds om, hvilka blommor hon skulle plantera i trädgårdstappan. "Bryr jag mig om dina blommor, sköt dem själf och låt mig vara i fred", sade Anders i ovänlig ton och böjde sig djupare ned öfver sina papper.

Ingrids milda blå ögon fylldes af tårar, hon lämnade stilla kammaren, och för första gången smög en misstämning in mellan de båda makarne. Anders plågades däraf, men han förhärdade sitt hjärta och låste hvarje afton in sig i sin kammare, där han skref och

Från främmande tyror. Till svenskan af Oscar Björkbom.

Efter tre år . . .

Paul Verlaine (Après trois ans).

JAG ÖPPNADE GRINDEN, SOM GNISS-
lade välkommen! gällt
och gladt — och stod midt bland träd-
gårdens doftande fält,
bestänkta af morgonsolens mildaste sken,
som smekte blommor och blad, hvar
gräs och hvar gren.

Intet förändradt — jag återser allt: min
vinlöfsal,
där förr jag drömt i skuggan, kylande
sval,
och springbrunnens ständiga silfversorl
jag hör
och den gamla aspens darrblad som
vinden dallrande rör!

Som förr de röda rosorna vaggas; som förr,
bleka om kinden,
de stora, stolta liljorna vajar i vinden.
Och fjärilar fladdra och fara, än hit, än
dit.

Jag har återsett den med svanen lekande
Leda,
i gips mot alléens grönska lyser hon
skimrande vit, —
vidjevek, stänkt med rusande dofter af
ros och reseda!

Min dröm . . .

Paul Verlaine. (Mon rêve familier).

I sömnen har jag en fjärran sällsam och
gripande dröm:
en okänd kvinna, som jag älskar och
som älskar mig,
och som vågar i en drömmarnes vaggande
ström
är hon på en gång sig själf och en annan
och älskar och förstår mig.

Hon helt förstår mig och mitt hjärta
skimrar strålände klart
för henne ensam, ack! med sina hemlig-
heter blödande bart,
för henne ensam, och min panna af feber-
frossan fuktig och våt
hon ensam förstår att svalka, med
ögonens svala gråt.

Är hon brun, blond eller röd? Jag alls
ej vet —
Hennes namn? Jag minns blott att det
är mildt och mjukt
som namn på älskande drifna i lands-
flykt för tid och evighet.

Hennes blick har statyernas blick
drömmande öm
och hennes röst som fjärran drömspel,
silfversprödt — sjukt
är som glidande ekon af dödas döende
röst i en dröm . . .

Vargens död.

(Fragment efter Alfred de Vigny:
La Mort du Loup.)

"... refermant ses grands yeux,
meurt sans jeter un cri".
Ack! hur ofta jag tänkt, att du, som med
hjältenamnet mänska ståtår
är ett kråk, som jag skäms för, en
stackare, som till alls intet batar!
Nej, hur man skall lämna lifvet med alla
dess sjukdomars hagelskur,
det vet endast I, I blott, gudomliga djur!

I förstätt att af allt som vi verkat på
jorden och allt som vi lämna här,
blott ty staden är stor! allt annat
svaghet och sjukdom är!
— Ja, jag förstår dig, skogarnes vilde
resenär, så väl,
och din sista blick har stungit mig längst
in i min själ!

Den sade: "Om du kan, så stegra, lyft
upp din själ!
Upp! ur grubblandets grafgemak i nattlig
ensamhet,
upp till min skogtung bergshöjds stolta
stoiska majestät!
Du skall ej sucka och klaga! Uppfyll
träget och omsorgsfullt väl
den plikt som det stränga ödet satt dig
till på vår mäktiga jord,
och sen, lid som jag — och dö — utan
att säga ett ord!"

ref sönder, skref på nytt och brände upp
hvad han skrivit. "Detta är ju outhärdligt,"
tänkte han, "jag önskar att den elaka féen
vore här, så att jag finge säga henne min
mening om hennes gifva".

En afton, då Anders instängd satt och vån-
dades och förgäfvets söka gifva gestalt åt
de tankar, som lekte i hans hufvud, knacka-
de Ingrid på dörren. "Anders, du måste
komma in i barnkammaren, Karin är så sjuk,
hon har feber och ligger och yrar om några
djur, som hon vill att du skall släppa lös åt
henne". Anders skyndade in till sin yngsta
flickas bädd. Barnet låg i brinnande feber,
och de båda makarna glömde sin korta
oenighet i ifvern att söka lindra den lillas
plågor. Medan Ingrid lagade till en svalkan-
de dryck, satt Anders vid barnets bädd och
sökte utfundera, hvad flickan menade med
djuren, som hon ville hafva till sig. Han följ-
de hennes blickar. De voro riktade upp mot
ett stort skåp, som Anders försett med in-
läggningar. Där funnos hästar, som betade
på gröna ängar, rådjur som jagades öfver
stock och sten, vargar som glupskt förföljde
flyende harar. Anders sökte förklara bilder-
na för Karin, men hon endast mumlade med
feberglänsande ögon: "Nej, far, jag vill, att
djuren skola komma hit ner till mig!"

Anders funderade en stund, och så gick det
upp ett ljus för honom. Han skyndade ut i verk-
staden, där han fick tag i några trästycken och
en hvass knif. Med detta satte han sig vid bar-
nets bädd, och, händig som han var, hade han
snart nog snidat en den allra lustigaste hare, som
skuttade fram. Så blef det en räf med lång svans,
en ekorre som satt och mumsade nötter, och om
ett par timmar hade det sjuka barnet hela säng-
tacket fullt med leksaker.

Karin blef frisk, och fars leksaker gingo snart
all världens väg, men mästern Anders hade upp-
täckat en ny färdighet hos sig själf, nämligen trä-
snideri. Och nu blefvo de vackraste ekskåp med
snidade jaktstycken tillverkade. Beställningar från
när och fjärran gjordes hos mästern Anders, an-
talet af hans gesäller ökades och hans förmögen-

het likaledes, så att han snart ansågs vara en
rik man.

Ären gingo, och barnen blefvo vuxna. Sönerna
kommo ut i världen, bröto sig egna banor och
bildade hem, och mor Ingrid fick fasta myrten-
kransen i den ena dotterns lockar efter den an-
dra. Mästern Anders' fristunder gingo åt att för-
färdiga bröllopskänker till de många unga pa-
ren. Döttrarna tyckte ej, att deras nya hem var
riktigt i ordning, förrän de fått in i helgdagskam-
maren fars stora skåp med inläggningar och sni-
derier, lådor och lönnlådor. Och hvar och en af
sönerna fick ett vackert skrin att lägga in fäst-
mansgifvorna i.

Så blefvo mästern Anders och mor Ingrid gamla
och sutto ensamma hemma, sedan alla barnen
flugit ut ur boet. "Nu," tänkte Anders, "är tiden
inne för mig att taga till papper och penna, nu
måtte jag väl kunna anses hafva fyllt min plikt
tillräckligt för att på gamla dagar få skriva den
saga, som sedan barnåren lekt i min häg." Och
han satte glasögonen på näsan och skulle börja
skriva. Men ögonen voro skumma och fingrarna
styfva, och tankarne löpte frögare än i ungdoms-
åren. Det blef mest funderingar och utstryknin-
gar, men han ville dock ej släppa taget, utan gick
hvarje dag in i sin kammare och tog på nytt i tu
med denna underliga saga. En dag blef han af-
bruten däraf, att hans äldste gesäll, den gamle
Mårten, som varit i hans tjänst, alltsedan han
satte upp egen verkstad, kom in i kammaren.

Den gamle stod nere vid dörren och vände för-
lägen på sin mössa. "Hvad vill du?" frågade mä-
stern Anders i bister ton och såg upp öfver glas-
ögonen. "Jo, mästern får allt lof att komma ut i
verkstaden litet oftare". "Hvad för någonting,
skall du lära din husbonde hans skyldigheter,"
sade mästern Anders, och hans gamla häftighet
blossade upp. "Nej," sade Mårten, "men se det
är så, att när husbondens öga ej vakar öfver ar-
betet, så går det dåligt. Gesällerna måste känna,
att mästern har ögonen på dem. Själfr är jag ju en
tjänare, som ej har rätt att sätta mig till doms
öfver dem."

"Men mig, din husbonde, kan du mästra," utro-
pade Anders och slog förbittrad knutna handen i
bordet, så att bläckhorn och gåspennor flögo
högt i luften, "gå du ut och sköt din plikt; jag
vet nog, hur jag skall sköta min."

Den gamle troljånaren gick bedröfvad ut ur
rummet. Mästern Anders ångrade genast sin vre-
de och nu visste han af den erfarenhet man får,
när man blir gammal, att det ej var lönt att för-
söka skriva något. Han kastade pappersarket

på elden och skyndade efter den gamle. "Käre
gamle Mårten," sade han och klappade gubben
på axeln, "förlåt min häftighet nyss; du har all-
deles rätt, min plats är, så länge krafterna räcka,
i min verkstad."

Efter den dagen visade mästern Anders ökad
intresse för sina arbetare, men ej blott i verk-
staden, utan äfven i deras hem. Han såg till, att
de bodde bra och bekvämt och lät dem i verk-
staden göra snygga möbler till de små stugorna.
Mor Ingrid lärde deras hustrur att utföra vackra
väfnader till fönster och väggar, bord och bän-
kar, och snart blef det en hederssak för gesällerna
att kunna visa det mest pyntade hemmet, den
bäst värdade trädgårdstapen för det gamla pa-
ret, som alla med vördnad blickade upp till.

Några tankar på att få skriva sin saga hade
mästern Anders nu ej längre. Men då barnbarnen
skockade sig kring honom vid skymningsbrasan,
kunde han berätta som ingen annan. Alla sago-
gestalter han drömt om fingo genom hans ord lif
inför de lyssnande små, som ansågo, att det fanns
ej en sådan sagoförtäljare som gamlefar.

Så kom mästern Anders sista stund. Omgifven
af de sina låg han på sitt läger och väntade med
hopknäppta händer på döden. En dörr gick ljud-
löst upp, och en gestalt, som endast han kunde
urskilja, sväfvade genom rummet, förbi de grå-
tande barnen och barnbarnen samt till den gam-
les sida. "Det är döden," var hans första tanke.
Men så varseblef han, att det var den fé, som
han en gång i sin barndom mött i skogen.

"Goddag, mästern Anders," sade féen med en
stämman, som denna gång lät så mild och allvar-
lig, "jag kommer för att tala om din saga". —
"Ja, den har jag ju aldrig fått skriva, som du en
gång för längesedan lofvade mig," hviskade den
sjuke med förebrående stämman.

Féen smålog. "Käre mästern Anders, den saga,
som du drömde om, har du skrivit, men ej med
penna och bläck, utan genom dina handlingar.
Du har lefvat ett nyttigt och välsignelserikt lif.
Du har varit en god son, make och fader, ett
föredöme för dina tjänare. Du har uppfostrat
goda och nyttiga människor, ditt arbete har varit
fruktbringande. Många människor stå sörjande
vid ditt sista läger, och många komma att väl-
signa ditt minne. Ditt lif har varit en lång och
vacker saga, men ej en saga som man läser i dag
och glömmet i morgon, utan en som kommer att
bära mycken frukt." — Under féens ord spred
sig ett leende öfver mästern Anders bleka drag,
och med detta leende på sina läppar ingick han
tyst och stilla i den eviga hvilan.

Iduns Pristävling N:o 11.

LOGOGRYF.

Förr mig mången skydde nästan liksom pesten, hemmastadd jag var på landet — mest hos prästen. Fornas dars student kunde ock mig gilla, och hvar sjögäst såg mig inte alltför illa. Andra seder följas åt af andra tider. Jag föraktades och glömdes fort omsider. Snobben rynkade uppå sin fina näsa, frun i huset hördes ofta harmfullt snäsa. När till sist nu blifvit mera enkla seder har jag åter kommit fram till bruk och heder, hjälper mannen litet slantar spara. — Gissa nu och säg hvem väl jag månne vara! Namnet mitt med tio delar kan du stafva,

gåtans lösning här du redan nu bör hafva.

För ökenvandrar en ljuflig ort; hvad ofta syndar'n har fått gjort; en flod du känner i Europa; en man som blott på skämt man tar; hvad du på segelbåten har; hvem som »Wer da»? kan höras ropa; ett mått för vin; och så ett djur; Ja, ännu tre, säg, eller hur? En sak för pysens bästa lekar. Hvad brukar rik och fattig jämt? Ett kanske något uddigt skämt; två trädslag, se'n om du ej nekar; en plats bekant i Sveriges land; hvad aldrig hvit gör någon hand; hvad finnes väl i hvarje spis? Ett djur — men dött naturligtvis; hvad aldrig fålen är, den ystra unga.

Lösning märkt pristävling n:r 11 och helst frankerad med landstormsmärke insändes till Iduns redaktion senast den 8 juni 1918. De tre första rätta lösningarna, som via granskningen påträffas, erhålla hvardera 5 kronor i pris.

LÖSNING TILL PRISTÄFLING N:R 9.

I ringarna: Freiburg, Barbados, Aberdeen, Damiette, Saloniki, Nagasaki. I knutpunkterna: Baden. De tre första rätta lösningarna, som vid granskningen påträffats ha lämnats af E. A. Schultz, Norrköping, Sigrid Anderzon, Mjölback och Hilda Palmgren, Stockholm, hvilka sålunda erhålla 5 kr. hvardera i pris.

IDUNS TIDSFÖRDRIF ANAGRRAM.

På äng och i skog träffas vi på, går man vilse får man oss förebrå? Stackars pilt, så hans dräkt synes vara; tidens tand lär detta förklara. Något lockande jag innebär för somliga, än här och än där. L. B.

27 SLANTAR.

Ordna 27 slantar inom en liksidig triangel, så att de komma i 9 rader med 6 slantar i hvar rad.

LÖSNINGAR

TILL TIDSFÖRDRIFVET I N:R 19.

METAMORFOSEN: Kommer dag, kommer råd.

DE 9 JÄRNVÄGSSTATIONERNA:

- Ek sjöholm.
- Klacka Ler berg.
- Eke by holm.
- Deg lunds bäcken.
- Ark ö sund.
- Lyck ås gård.
- Eskils tuna Central.
- Näs by holm.

REBUSEN: Hundra lappar på genomresa.

IDUNS SKÖNHETS- INSTITUT.

(Forts.)

N:r 393. Finns det möjligen något medel att borttaga fräknar och förhindra deras vidare framkomst på en fem års flicka?

Mor Térèse 1912. Se sv. på fr. 346 i n:r 10.

N:r 394. Skulle inte fru Skönhetsdoktor vilja rekommendera några gymnastiska rörelser, som särskildt lämpa sig för dem, som vilja magra. En del rörelser, t. ex. andningsrörelser ha ju rakt motsatt verkan. Kan ske det finns någon broschyr i ämnet. Mycket tacksam för upplysningar är Energisk.

En utmärkt rörelse för magring är att lägga sig rak lång på golvet utan hindrande kläder och med händerna i sidorna upprepade gånger resa sig utan att fötter och ben lyftas från golvet. Därpå höja benen i luften utan att lyfta ryggen. Utföres flera gånger å rad en å två gånger om dagen.

N:r 395. Hur få bort öfverflödigt fettma i ansiktet? Har för öfrigt en mager figur men en ryslig dubbelhaka och tjocka kinder.

Se sv. på fr. 353 i n:r 13.

N:r 396. 1) Skulle fru Skönhetsdoktor vilja ge mig ett godt råd hur jag skall kunna bli fyllig i kinderna? Är för öfrigt lagom fet men svårt få något hull i ansiktet.

Prenumerant. Ni får försöka med fettbildande diet, ty om kroppen i sin helhet blir fylligare, bli nog äfven kinderna det. Tag lagom motion i friska luften, lägg er tidigt om kvällarna och tag regelbundna, lagom varma bad samt sköt er annars på bästa sätt.

N:r 397. 1) Vore tacksam för ett råd hur man skall undvika att få i förtid gammal mun? Mina läppar äro slappa och ofta nariga och sönderspruckna? 2) Hur få bort en svår liktorn? 3) Har försökt ett annonseradt hårborttagningsmedel med resultat att håret efter någon tid kom tillbaka mycket både tätare och sträfvare än förut. Undrar om man behöfver riskera detsamma vid användandet af det rek. medlet svafvelbarium och stärkelse. — Aflägsnas hår för alltid med elektrolytisk behandl. undrar Misströstande.

1) Massera ansiktet om aftnarna efter tvättningen, hvarvid ni använder någon god hudcrème. Kring munnen utföres en roterande massage med fingertopparna. För läpparnas narighet rekommenderas glycerin. sprit och rosenvatten i lika delar. — 2) Gå till en liktornsoperatör och använd sedan ej för tränga skodon eller för höga klackar. Tvätta fötterna ofta i varmt vatten. — 3) Elektrisk behandling är det radikalaste medlet; utföres bäst af en hudläkare. Medlet med svafvelbarium och stärkelse kan man utföra själf men det måste upprepas vid behof.

N:r 398. Snälla Skönhetsdoktor, ge mig ett råd. Jag är besvärad af generande hårväxt i ansiktet till följd af att jag hos frisörska låtit behandla mig för densamma, och sedan har den tagit dubbel fart. Är det skadligt med elektrisk behandling och kan hvilken läkare som helst utföra den? Är det smärtsamt och kanske förfärligt dyrbart?

Förtviflad. Se föregående svar samt sv. på fr. 345 i n:r 10. Är ej mycket smärtsamt men tämligen dyrbart och kan vara riskabelt.

N:r 399. Vore tacksam för något råd mot allt för starkt framträdande nyckelben och för magra axlar. Är för öfrigt välbildad, spenslig men inte särskildt mager. Djupandning är väl egentligen för hals och bröst men finnas inga effektiva gymnastikrörelser för att få fylliga skuldror? 2) Huru skall man sköta sin hy för att bibehålla den fraiche och mjuk? Det är intet särskildt fel på den, men jag skulle i alla fall vilja ha några råd med afseende på rationell hudvård. Hur ofta skall man massera

(Forts. å sid. 342.)

Antisepton
Ett lifselixir
för
håret

Stomatolfabriken, Stockholm

**AKTA FRANSK
CHAMPAGNE
NU INKOMMEN**

	1 helbut. 12 helbut.
CHARLES HEIDSIECK ROYAL & GOUT AMERICAN	KR. 31- 366-
HEIDSIECK MONOPOLE, SEC. & EXTRA SEC.	31.- 366.-
POMMERY & GRENO. SEC. & EXTRA SEC.	36.- 420.-
POL ROGER CREMANT	31.- 366.-
DEUTZ GELDERMAN BRUT. 1911 ..	31.- 366.-

Ovanstående sorter Champagne äro förpackade i lådor om 30 hel-but. Till landsorten endast mot förskottsilkvid. Minsta parti 12 helbuteljer.

AKTIEBOLAGET
NORDISKA KOMPANIET
VIN-AVD 4 TR.

**Dra' till
Helsingland!**

och ni finner Sveriges förnämsta specialfabrik för tillverkning af alla och absolut bästa slags putsmedel: Metallputs, Silfverputs, Zinkputs, Spiselputs, Knifputs o. Fönsterputs m. fl. Fabrikens namn: A.-B. Tekn. Fabr. Nordstjärnan, Söderhamn.

KÖKSALMANACK

Redigerad af
ELISABETH ÖSTMAN-SUNDSTRAND
Inneh. af Elisabeth Ostmans Husmoderskurs i Stockholm.
FORSLAG TILL MATORDNING FÖR VECKAN 26 MAJ—1 JUNI 1918.
SÖNDAG. Frukost: Bröd; smör; ägg med fläskås och potatis; kaffe eller te. Middag: Soppa med spenat; ugnstek gädda med potatis; plättar på gräddes och vatten med sylt.
MÅNDAG. Frukost: Bröd; marmelad; spicken sill med potatis; kaffe eller te. Middag: Biff à la Rydberg; körsbärssoppa med rågskorpor.
TISDAG: Frukost: Bröd; ka-

I alla väder
är
**Gahns
Maniol**
det bästa
för huden.

viar; ägg; kaffe eller te. Middag: Vegetarisk tisdagsoppa; stufvad hvitling med potatis.

ONSDAG. Frukost: Bröd; marmelad; raggmunkar med lingonsylt; kaffe eller te. Middag (Vegetarisk): Spenatpudding med falsk holländaise och potatis; svensk äppelkaka (torkad frukt) med enkel vaniljsås (på tormmjölk).

TORSDAG: Frukost: Bröd; marmelad; ägg i låda med ansjovis och potatis; kaffe eller te. Middag: Kött och rötter; blåbärssoppa med rågskorpor.

FREDAG. Frukost: Bröd; kaviar; uppstekt kött och rötter (rester från torsdag); kaffe eller te. Middag: Kokt kolja med stufvade morötter; välling på tormmjölk.

LORDAG. Frukost: Bröd; marmelad; stekt sill med potatis; kaffe

I en punkt

Äro alla
husmodrar
ense:
SKULTUNA KOKKÄRL
äro bäst!

**A. B. PHARMACIAS
PARAMINT
PASTILLER**
FÖRORDAS AV LÄKARE
vid sjukdomar i munhåla och svalg.
Effektivt skydd mot smitta
vid epidemier.
Flaskor om 50 st. Kr. 1:75.
SÄLJAS ÖVERALLT

SYDSVENSKA KREDIT AKTIEBOLAGET,
Drottninggatan 4,

utfärdar resekreditiv, betalbara på de flesta europeiska och utomeuropeiska bankplatser, ombesörjer telegrafremissor till in- och utlandet.

Fondafdelning. Notariatafdelning. Kassafack.

eller te. Middag: Stekt kalfler med potatis och lingonsylt; rabarbersoppa.

RECEPT:

Soppa med spenat (f. 6 pers.). 2 1/2 hg. spenat, 1 1/2 msk. smör (30 gr.), 4 msk. mjöl (40 gr.), 1 3/4 lit. benbuljong, 1/2 dcl. tunn gräddes, salt, hvitpeppar, 1—2 äggulor.

Beredning: Spenaten rensas, sköljes, klappas in i en duk och skäres sönder. Den fräses därefter i smöret tills det är klart, då tillsättes mjölet och blandas väl med smöret. Den kokande buljongen spädes på, litet i sänder, jämte grädden och soppan får koka under röring 10 min. Äggulorna vispas upp i sopp-skålen och soppan hålles i under vispning. Serveras, om så önskas, med rostadt bröd.

Biff à la Rydberg (f. 6 pers.). 1/2 kg. innanlår af oxe, salt, hvitpeppar, 2 stora holländska lökar, 1 1/2 lit. kokt, kall potatis, 30 gr. smör, 30 gr. flottyr, 1 msk. finhackad persilja.

Beredning: Köttet torkas med en duk, urvriden i hett vatten, skäres i små, jämna tärningar, hvilka kryddas, stekas bruna och möra i smöret och uppläggas på mitten af ett varmt serveringsfat. Pannan vispas ur med 2 msk. kokande vatten och hålles öfver biffen. Löken hackas fint, stekes i en del af flottyr i samma panna och lägges i en krans omkring köttet. Potatisen skäres i jämna tärningar, stekes i en panna för sig och lägges på sidorna om löken samt strövs öfver med finhackad persilja.

Spenatpudding (f. 6 pers.). 150 gr. franskt bröd, 5 dcl. vatten, 25 gr. tormmjölk, 30 gr. smör eller matolja, 5 hg. spenat (3 dcl. vatten), 1/2 portug. lök, 1 1/2 msk. hackad persilja, 3 äggulor, 40 gr. hvetemjöl, 5 gr. potatismjöl, salt, soja, närsalt 3 äggvitor.

Till formen: 1 tsk. smör (5 gr.), 2 msk. stötta skorpor.

Beredning: Brödet skäres i bitar, blötes i mjölken, kramas ur, söndermosas och brynes i 15 gr. af smöret eller oljan. I resten af smöret fräses den hackade löken. Spenaten rensas, sköljes, förvälles, hackas och passeras. I det brynta brödet inarbetas löken, den passerade spenaten, äggulorna, den finhackade persiljan, mjölet samt mjölken, hvori brödet uppmjukats. Något närsalt och soja tillsätts och anrättningen afsmakas med salt. Sist iblandas de till hårdt skum slagna äggvitor. Massan fylles i smord och brödbeströdd hålförm och kokas i vattenbad, öfvanpå spisen omkr. 1 1/2 tim. Serveras med falsk holländaise och potatis.

Kött och rötter (f. 6 pers.). 1/2 kg. slaktsida eller ref af oxe, 1 lit. vatten, 1 msk. salt (15 gr.), 1/2 tsk. stött starkpeppar, 2 kålrötter (omkr. 2 kg.), 3 morötter, 1 1/2 msk. mjöl (15 gr.).

Beredning: Köttet torkas med en duk urvriden i hett vatten, och skäres i aflånga bitar, lagom stora för servering. Vattnet kokas upp och köttet lägges, spadet får koka upp och skummas, hvarefter salt och peppar tillsätts. Köttet får därefter sakta koka omkr. 1/2 tim., hvarefter grytan sättes i koklåda och får stå några timmar eller öfver natten. Anrättningen får åter koka upp och koka 1/2 tim., då de ansade och i stora tärningar skurna rötterna läggas öfvanpå köttet och alltsammans får koka tills det är mört eller omkr. 3/4 tim. Om så behöves spädes med litet kokande vatten. Anrättningen afredes med mjölet utört i 1 dcl. kallt vatten, hvarefter den får koka 8 min. Afsmakas och serveras mycket varm, om så önskas med potatis.

BREFLÅDA

E. V. Klena vers.
D. Hollartz. Manuskriptet returneras, om Ni insänder porto.
Signatur Hejan. Lämpar sig icke.
Bror Wallin. Eder adress?
Bera Ulla. Sämre vers ha vi mottagit, men i hvarje fall är det oss icke möjligt att engagera oss för nya lyriska bidrag.
Mowgli kan vinna upplysning af ofvanstående svar.

STEINWAY & SONS
ENSAMAGENTUR:
LUNDHOLMS PIANOMAGASIN
STOCKHOLM • JAKOBBERGSGATAN: 59.

Varje sparsam husmor,
som vill nedbringa hushållsutgifterna, bör rekquirera vår sommarkatalog. Den säger henne, var hon bekvämast kan köpa de billigaste och bästa varorna. Katalogen sändes gratis, ej fraktfritt.
Ähln & Holm, Stockholm.

**NYA
WERMLANDS-TIDNINGEN**
Grund. 1850 Karlstad Tryckeriet 1836
Värmlands äldsta och nda dagliga tidning. Telefon: Namnanrop.

Annonsera i Idun

VOLTA ELEKTRISKA VÄRMEAPPARATER
gör husmoderssyslan
:- lätt och angenäm :-
**ELEKTRISKA AKTIEBOLAGET
VOLTA**
- ULVSUNDA PR STOCKHOLM -
Besök vår utställning Birger Jarlsgatan 21.

Willys-Overland
Automobiler
tillverkas i följande modeller:
4-cyl. 25 hkr. 2 och 5-sitsiga
4-cyl. 35 hkr. 2 och 5-sitsiga
6-cyl. 35 hkr. 2 och 5-sitsiga
6-cyl. 45 hkr. 6-sitsiga och
försedda med karosserier av olika slag och elegans. Avtagbara Limousiner, Kupéer och Turistvagnar...
Overland-bilarna äro lätta och kraftiga, detta innebär liten bränsleåtgång och litet gummislitage.
De kunna köras med benzín, bensol eller träsprit och hava alla Elektrisk start och belysning, vilket numera är absolut tillförlitligt.
Willys Overlands fabrikation är 200,000 kompletta automobiler per år.
Denna sorts massfabrikation innebär, förutom materialkontroll och absolut passande reservdelar, billigt pris, d. v. s. valuta för pengarna.
Automobiler finnas på lager hos ensamförsäljaren för Sverige,
RICH. F. BJÖRKMANS
MOTOR A.-B.
STUREGATAN 36 - STOCKHOLM
The Willys-Overland Company, Toledo, Ohio, U. S. A.
Tillverkare af Overland automobiler och lätta lastbilar

SINGER
HEMMETS SYMASKIN

**Det bör ej vara
damerna obekant**
att man med Gooda-Jästmjöl när det bästa resultatet vid småbak.
Säljes i burkar à 15, 25 och 50 öre.
Handelsaktiebolaget Sten Sjögren & Co.

Levnadstolkningar
utarbetas af skicklig astrolog. Uppgif födelsedag och år, födelseort, namn och fullständig adress, samt bifoga 30 öre i frimärken. Åberopa denna tidning.
Astrolog Wilh. Leidner,
Strömgatan 10, Kalmar.

Nyutkommen:
BRODERIMÖNSTER

komponerade av
INGRID GÜNTHER

4 häften
à Kr 2:25

En praktisk mönsterbok avsedd att förena det billiga med det konstnärliga och originella. Varje häfte innehåller 3 mönster, variationer av samma motiv, tryckta på genomskinnligt kalkpapper så att de med lätt-het kunna överföras på tyget. Vidare följa: en arbetsbeskrivning, en avbildning i färgtryck efter fotografi samt uppgift om silkenas olika n:r i Meg & Sons fabrik för att underlätta valet av material.

P. A. Norstedt & Söners förlag.

Kaktus

bästa rumsväxter tarva ringa omvårdnad, böra ej saknas i något hem.

Begär priskurant!

**SOLBERGA
HANDELSTRÄDGÅRD,
VÄSTERÅS.**

(Forts. fr. sid. 340.)

ansiktet och hvilken crème är den bästa? Hvilken tvål? Är lavendelvatten bra för hyn? Är fettpudder skadligt? Beror pudret mycket på vilket pris det betingar. Hvilken sort är bäst oafsett priset. Hvad skall man göra för att få huden på hals och armar riktigt mjuk och smidig? — Förlåt de många frågorna men de ha väl rätt allmänt intresse.

20-åring.

1) Skaffa er en bok om hemgymnastik och utvälj där några rörelser särskildt lämpade att utveckla bröstets och skuldernas muskler. För mager hals och framträdande nyckelben är intet bättre än den förut beskrifna djupandningsgymnastiken. 2) Se sv. på fr. 327 i n:r 5 och massera äfven halsen. Köp lavendeltvål så behöfs intet lavendelvatten. Puder är ej skadligt, förutsatt att det ej innehåller zink- eller blyhvitt. Rent rispuder är det bästa. Men naturligtvis måste ansiktet noga tvättas med varmt vatten och tvål hvarje afton så att porerna rensas.

N:r 400. Hur skall jag bära mig åt? Har ett fylligt, ganska ungdomligt ansikte, men en förskräckligt mager och smal hals. Djupa saltkarr, och på ömse sidor om senan bak

örat djupa gropar utefter halsen nedåt axeln. Finns någon massage eller gymnastik som hjälper? Frågar 34-årig mamsell.

Se sv. på fr. 338 i n:r 9.

Fru Skönhetsdoktorn.

FRÅGOR

(Forts.)

N:r 167. Ber härmed värdsamt få fråga om tidningen Idun eller någon af dess läsare möjligen minnes att för några år sedan en beskrifning af en praktisk skärm med fickor o. fack för olika toaletsaker tillhörande en liten baby's vård, fanns i ett nummer af Idun. Jag tror det inflyt i en serie heminteriorer. Skulle nu möjligen någon kunna gifva mig beskrifning på denna skärm eller också upplysa mig i hvilket nummer och hvilken årgång af Idun jag skulle kunna återfinna den, vore jag gränslost tacksam. Blifvande mor.

N:r 168. Skulle någon vänligen vilja upplysa mig om något bra putsmedel för rökbordsbrickor af messing. Det får ej vara något pulveriseradt sådant, då det fastnar i ut-siringarna och brickan blir grå. Jag tror det stod något bra medel med citron eller något dylikt i ett nummer af Idun i fjol, men då jag ej hade någon användning däraf då, fäste jag mig ej särskildt därför. Då nu citroner ej finns, hvad skulle då kunna användas? Fredrika.

N:r 169. Vore tacksam om någon af Iduns läsarinna kunde gifva mig adressen på ett verkligt förstkla s-sigt och välkänd pensionat (ej hotell) i Köpenhamn. Ung dam.

N:r 170. Vill och kan någon af Iduns läsare på något vis råda och hjälpa en ung begåfvad, medellös flicka, som intet högre önskar än att få fortsätta sina musikstudier ett år framåt? Finnes manne någon fond eller anslag för sådant ändamål? Förställesen och hjälpsamheten är ju stor i dessa tider. Kanske det kan finnas utvägar. Tacksam för den minsta ljusglimt blir

Svensk-Finsk.

N:r 171. Hvad skall man göra med ett rosenträd (krukväxt) som blifvit angripet af mjöldagg? Det är en af de små, fina s. k. japanska rosorna. Trädet växer och frambringar nya blad, men de blifva strax helt gråhvit, så det har ingen trefnad och blommoerna blifva följaktligen mycket små och förkrympta. Julian.

N:r 172. Finns det någon barnhärtig människa som skulle vilja råda mig i en mycket viktig sak. Det är nämligen så att jag (fastän det är kristid) blir allt fetare och fetare för hvar dag. Det är så många som sagt mig: »Bästa fröken, gå ut och gå ett par timmar på dagen. Motion hjälper». Jag har då åtminstone en månad lång ströfvat ut kl. 7 på morgonen och tagit mig en hel

timmes promenad. Nej, rörelse hjälper inte mig. Men, ärade läsare, finns det någon af eder som vet något afmagringsmedel, pulver e. d. Jag kommer att välsigna eder i hela mitt lif om ni hjälper mig att bli mager, beder Förtviflad.

N:r 173. Jag är änka och tänker gifva mig. 1) Kan jag ha kyrkbröllop? 2) Får jag ha slöja och krans? 3) Eller hvad anses korrekt i detta fall. Fru Dagny.

N:r 174. Jag har blifvit änka med två små barn (1 och 2 år) och står för öfrigt ensam i lifvet med ett kapital af 10,000 kr. och en liten pension på 600 kr. om året. Har vanlig elementarbildning, men ej några talanger. Bor i en liten landsortstad. Vill någon af Iduns läsarinna gifva mig ett råd, hur jag skall kunna förkofra mina pengar, och hvad arbete jag bör försöka för att få mera att leva af. 40-årig änka.

N:r 175. Vore tacksam om någon af Iduns läsare ville ge mig ett råd hur jag skall bära mig åt, genast då jag begagnar skor svullnar smalbenen och vristen och för öfrigt hela foten så att jag fått lof att gå med kängor hela somrarna. Har ej ägghvita. Finnes det möjligen någon elastisk binda som kan användas under strumpan. Tacksam för svar vore 20-åring.

N:r 176. Jag är förlovad med en bra man, som älskar mig, och som skulle vilja göra allt för att jag skall känna mig lycklig. Jag har egentligen aldrig haft några varmare känslor för honom, utan tagit honom mest för att göra föräldrarna till viljes. Nu märker jag en hel del i hans sätt, som bär mig emot, småsaker kanske, men det pinar mig ändå och jag känner mig ledsen och andligen uttröttad, när jag varit ensam med honom några dagar. Går sådant öfver med tiden, eller bör jag för hans och min egen skull bryta förlofningen. Villrådig 25 år.

N:r 177. Jag har en liten 2 månaders gosse, som jag helst utaf allt själf skulle vilja amma men, det räcker icke till. Finns det något medel att driva upp mjölken. Dricker mycket oskummad mjölk, och lever för öfrigt godt, men utan resultat. Innerligt tacksam för svar är

Svar till »1888».

N:r 178. Jag tänker utbilda mig till barnsköterska, eller föreståndarinna å barnhem. Hvar skall man erhålla den bästa utbildningen därtill? Jag har erhållit prospekt från Hvita Korset. Äro dessa kurser att rekommendera? Tacksam för adresser på barnhem eller skolor där elevplats kan erhållas.

Bekymrad Moder.

Idunprenumerant i Värmland.

N:r 179. Vore mycket tacksam om någon af Iduns läsarinna ville gifva mig ett godt råd! Jag är 19 år gammal. Har genomgått 8 klassigt läroverk och går för tillfället igenom en hushållsskola. När nu detta blir slut skulle jag emellertid vilja riktigt på att lära mig bokbinderi och undrar jag nu om någon Idunsläsarinna skulle vilja råda mig om jag bör göra detta, eller kanske ge mig anvisning på ett annat trefligt yrke. som har framtid för sig.

Marguerite.

N:r 180. Vill eller kan någon gifva mig anvisning på religiös litteratur för djupt sorgsen och orolig människa, hvars natur är att vara glad men tror det är orätt att vara så. Tacksam vore då

Medvandrare.

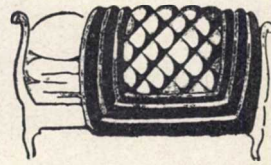
N:r 181. Undertecknad 30 år. Innehar plats, som förestånderska i Konfektionsbranschen. Men finner arbetet därmed innehållslöst och på allt sätt nervöst och tröttaende. Har iakttagit att sömnad i flesta fall ger en uttråkad och nervös hållning åt dess utövare. Finner mig starkt lutad åt det hållet. Hvarför jag vore tacksam få ett råd. Bör jag fortsätta och fatta nya tag, då missmodet kommer. Eller vore ej förständigast byta lefnadskall i tid. Har tänkt på möjligheten bli utbildad till Barnmorska. Visserligen är åldersgränsen just min ålder nu. Men finnes utsikt anhålla hos k. k. m:t. Min hälsa är för öfrigt god. Men är jag rädd för denna sjukliga olust för mitt arbete. Har sedan mitt 14de år varit anställd i denna bransch å olika platser. Vet mer än väl att man på alla områden, kommer i tider af missmod och undran om ens rätta lefnadskall. Vore ju bäst i tidiga ungdomen. Men då man blott får tänka på kampen för dagligt bröd, får viljan om lefnadskall vika, i många fall tills det blir försent att ändra.

Svar till »1888».

N:r 182. Skulle någon af Iduns vänliga läsarinna vilja vara så innerligt snälla och upplysa mig om hvilka fordringar det ställes på »en ung fru» (som ej har vana) att vara »värddinna» på ett finare bröllop. Då ej »värden» är hemmastad med förhållandena hvilat ansvaret på värdinnan, särskildt vid middagsbordet. Tacksam för alla upplysningar är orolig 22-årig fru och vän af Idun.

Ingen gedigen bosättning utan

**DUN
TÄCKEN**

Högsta komfort.
Idealet för all säng-
beklädnad.

**J. SVENSSON & BOURGHARDT
SPECIALFABRIK - VINSLÖV.**

Katalog
på
begäran.

Rikstel.
20 &
121.

ÄNTLIGEN!!

kommer den bok,
som alla husmödrar
i Sverige längtat ef-
ter nämligen

**KRISTIDS-
KOKBOKEN**

av

INGEBORG CARLÉN
("Värmländska")

Pris 3: 75.

ALBERT
BONNIERS
FÖRLAG.

**Y-DAMER!
- KNAPPEN**
ÄR DEN OÖVERTRÄFFADE MODERNA
TRYCKKNAPPEN SOM GARANTERAR
VÄL SITTANDE KLÄDER.
SÄLJES I ALLA VÄLSORTERADE SYBEHÖRSÄFFÄRER

**JAMTSLÖJDSLOTTERIET - FÖR KULTURELLA
MÅL I ÖSTERSUND**
Dragning den 15 Juni 1918

1. vinsten å a) Eget hem. b) Jord. c) Villa. d) Heminredning. e) Silverservis. 5,000:— f) Äkta Pärhalsband. g) Automobil, m. m.
2. vinsten å a) Motorbåt. b) Möbler, fritt val. c) Häst. d) Piano m. m. e) Konstnärligt skåp med innel. brudutstyrel. f) Bouppsett. f. 12 pers.
3. vinsten å a) Verktygsuppsättning, fritt val. b) Skinnfåtölj. c) Bokskåp med 600:— böcker. d) Matvaror. e) Kaffeservis, äkta silver. f) Möbel o. s. v.
Övriga vinster i prislågen 600—5 kr. Bl. a. märkes rekreationsvistelse vid luft- eller badort inom ramen av 600 kr.

Några vinster i öfrigt: Tebord med bricka, tekök och servis av koppar, tekoppar av äkta porslin samt silverskedar, fullständig köksuppsättning, juvelsmycke orgel, båtmotor, herrguldur med kedja, symaskin, linneutstyrel m. m.

2,000 vinster - Lotter säljas hos Jämtslöjds exp., Östersund. - Loffpris 2: 10

**BARNÄNGENS
POUDRE D'OR COMPACTE**

i olika nyanser.
För nordiskt klimat
rekommenderas
gult, diskret och
brunt, som gifva
hyn en naturlig färg

LEDIGA PLATSER

Sänd aldrig originalbetyg utan endast bestyrkta avskriftar när Ni svarar på annons om ledig plats.

EN SNALL, enkel men bättre flicka, kunnig i enklare matlagning, med hög för att vidare utbildas sig, kan få god plats på herrgård i Södermanland som kokerska. Platsen att tillträda 1 juni. Svar till »Godt humör», denna tidn. exp.

ENKEL, pålitlig, arbetsam jungfru, önskas till 1 juni, att i 6 personers hushåll deltaga i förekommande göromål. Helst kunnig i sömnad och handarbete. Svar med lönepresentationer m. m. till Prästgården Aspö, Drottningsskär.

BILDAD, konstintresserad flicka kan få utbildas sig till iselör hos M. af Ekenstam, Konsthandverk, Malmö.

GUÐFRUKTIG, bildad flicka, helst sjukvårdskunnig, önskas som sällskap för äldre, fin dam i Stockholm, från början af juni. Svar till »I dotters ställe», Skottes annonsk., Odeng. 63.

BITR. FORESTANDERSKA sökes för Göteborgs hospitals mansafdelning. Grundlön 600 kr., med f. n. 20 % förhöjning och därjämte krigstidstillägg. Naturaförmäner de vid hospital vanliga. Sökande, som bör ha vana vid sinnessjukvård, hänvände sig till Ofverläkaren.

På Södra Arvidsjaur revirs expedition anställas

expeditionsbiträde.

Befattningen tillträdes snarast och senast 1 juli. Fullständiga upplysningar om kompetensfordringar och anställningsvillkor erhållas på begäran från Jägmästare H. Stahre, Arvidsjaur.

Vid Johannesbergs Sinesslöanstalt

önskas för höstterminen vikarierande lärarinna helst utexamin. från Slagsta. Lön efter 600 kr. för fackutbild. för annan efter 500 kr., allt fritt samt 5 proc. dyrtidstillägg. Ansökan bör insändas före 30 maj och ställas till Styrelsen för anst. under adr. Johannesberg, Mariestad.

Sjukvårdsköterskeplatser

att tillträda den 20 maj. Läkarintyg och betygsafskriftar sändas till Husmodern. Kroppefjälls Sanatorium, Dals-Rostock.

Duglig barnkär, bättre flicka

får mot hög lön genast plats som ensam tjänarinna (ej tvätt o. skurning) i lekstafamilj. Sommarlöne vid Västkusten. Svar till »Pålitlig», p. r. Vänersborg.

Anspråklös Guvernant

erhåller bra plats att läsa med två barn under sommaren. Bör vara kunnig i pianomusik. Postfack 29, Trönninge.

Guvernant,

seminariebildad, frisk, anspråklös samt helst litet musikalisk sökes för nästa läsår till ingenjörsfam. å bruk för 2 barn; 12-8 år. Svar med betyg och foto, löneanspråk jämte ref. märkt »Guvernant med högre komp» Iduns exp.

Värdinna

van att med omtanke förestå större hem i stad erhåller anställning fr. 15 aug. innev. år eller event. tidigare. Sökande bör vara frisk och stark, representativ, musikalisk och helst något språkkunnig, men framförallt villig och kunnig att omhändervård och närmaste tillsyn öfver flera barn i skolåldern samt äga förmåga att sprida trefnad i hemmet. Svar med uppgift om ålder och referenser samt med fotografi (som återsändes) till »Höst», under adr. S. Gumaelli Annonsbyrå, Stockholm f. v. b.

Söker Ni plats

på något af den kvinnliga verksamhetens områden?

Kom då ihåg

att ett bepröfvadt och af tusentals kvinnliga platssökande med bästa resultat användt förfaringssätt är att sätta in en liten annons i Idun. En platsannons - 10 mm. stor - kostar endast 3 kronor. Beloppet insändes i postanvisning, hvarvid texten lämpligen skrives å postanvisningsblanketten.

Skolkökslärarinneplats.

Plats som biträdande skolkökslärarinna 1 juni-1 okt. vid Olands kvinnl. folkhögskola annonseras härmed ledig. Lön 300 kr. och fritt vivre. Ansökan med betygsafskrift och fotografi insändas så fort som möjligt till Olands Folkhögskola. Ol. Skogsby.

Sjukvårdsköterskor sen hit!

Inom Köla kommun Verml. län, kommer den 1 juli 1918 att tillsättas en examinerad sjukvårdsköterska med årlig lön kr. 600:— jämte fri kost, husrum och vedbränd. Ansökan skall ställas till kom-nämnden, och insändas före juni, åtföljd av examens och tjänstgöringsbetyg samt prästbetyg. Vidare upplysningar om platsen i fråga lämnas af kom-nämnden. Lässerud, Adolfsfors den 3 maj 1918. Mauritz Olsson, Ordf. i Köla kom-nämnd.

Föreståndarinnebefattningen

vid Barnhemmet för flickor i Hudiksvall är ledig till ansökan före den 10 instundande juni. Lön 400 kronor pr år jämte fritt vivre samt två ålderstillägg å hvardera 75 kronor efter 3 och 6 års väl vitorsad tjänstgöring. Ansökningar, åtföljda af frejde- och läkarebetyg samt rekommendationer, inlämnas till undertecknad ordförande. Platsen tillträdes 1 aug. d. å. Hudiksvall den 15 maj 1918. A. d. Arvidsson.

PLATSSÖKANDE

SOMMARVISTELSE på landet. Bildad, frisk och gladlynt flicka, från ett godt hem, önskar taga vård om 1-3 barn och åtfölja dem till landet under juli och augusti månader. Svar till »Kindergarten», Iduns exp.

FOLKSKOLLÄRARINNA (studentska) med 2-årig skolvana önskar plats under sommaren. Svar till »22 år», denna tidn. f. v. b.

UNG undervisningsvan musiklärarinna önskar i sommar komma på landet mot att undervisa i musik (piano) eller accompagnera. Goda relationer. Svar till »Elev af Professor Nerudas» p. r. Kristinehamn.

ENKEL, pålitlig flicka önskar plats i juni å mindre pensionat i Dalarna, att biträda hushållerska, som städerska eller uppsasserska. Hushållsplan, sjuknytt. Svar till »Villig», Strängnäs p. r.

UNG, bildad flicka, som genomgått en 5 månaders kurs i trädgårdsskötsel, önskar plats som elev hos trädgårdsmästare, helst kvinnlig. Svar till »Trädgårdselev», Iduns exp. f. v. b.

33 ÅRS ordentlig flicka önskar plats, som hushållsfröken eller att förestå ett hem hos ung herre eller ensam dam. Svar till »G. S.», Nora p. r.

UNG, bildad småländska önskar plats omkr. 15 juni som sällskap åt äldre dam, helst i mellersta Sverige i närheten af sjö. Svar till »Småländska» Iduns exp. f. v. b.

SYKUNNIG flicka önskar plats i godt hem, gärna till herrgård. Svar till »23 år», Kungsör p. r.

UNG BILDAD FLICKA önskar plats i liten vänlig familj att tillse något barn och deltaga i lättare sysslor. Svar till »Familjemedlem», Iduns exp. f. v. b.

21-ÅRIG FLICKA af god fam. önskar snarast plats å brukskontor el. dyl. helst i Västergöt. Är kunnig i maskinskr., äfven något stenografi. Genomgått 6 kl. i Elementarlärov. Pret. någon lön önskvärd, fritt vivre. Svar till »Snarast R 1918», Iduns exp.

UNG, bildad landbrukaredotter, pålitlig och ordningsam önskar plats som husmors hjälp el. barnfröken. Kunnig i sömnad o. handarb. Van vid barn. Svar till »B. juni», Jämsersum p. r.

UNDERVISNINGSVAN LÄRARINNA med afgångsbetyg från Statens Normalskola önskar under juli och aug. plats i godt hem på landet att läsa med barn. Svar till »Sommarkondition», Smedstorp p. r.

SJUKSKÖTERSKA med mångårig erfarenhet önskar plats genast för privat sjukvård, helst såsom hjälp och sällskap å badort. Svar till »S. H.» denna tidnings kontor f. v. b.

UNDERVISNINGSVAN slöjdslärarinna önskar plats i skola eller hem. Deltager gärna i husliga sysslor. Svar till »Judith» denna tidn. kont. f. v. b.

SJUKSKÖTERSKA önskar vikariat eller privatvård först i juni, gärna hos någon nervös eller lindrigt sinnessjuk. Svar till »System». Postfack 12, Försjöf.

UNDER SOMMAREN önsk. lärarinna med högre lär. exam. (enkel o. anspråklös) plats i fam. att mot fritt vivre och resor undervisa barn på lägre el. mellersta skolstad. Event. (vid kort undervisningstid) villig biträda som lekttris el. dyl. Svar till »M. C.» Skara p. r.

LÄRARINNA önskar plats under sommarferierna, att läsa med barn eller, som husmors hjälp. Svar »A. A.» Iduns exp.

EN ENKEL FLICKA fr. godt hem som är intresserad af sjukvård önskar som verklig hjälp medfölja klen dam ell. annan klen person till badort, landet ell. fjälls. Svar till »Fritt vivre o. fria resor», Iduns exp. f. v. b.

HVAR finnes den vänliga familj som i sitt hem vill taga en bättre flicka som önskar att blifva till verklig hjälp i hemmet, någon lön önskvärd. Svar till »Verklig hjälp», Iduns exp. f. v. b.

SEM-STUDERANDE gottländska önskar plats öfver sommaren som sällskapsdam hos sympatisk herre eller dam att ev. medfölja till badort. Fria resor och fritt vivre önskas. Svar till »Gottländska», p. r. Falun.

SAMSKOLELÄRARINNA med flera års undervisningsvana önskar plats för sommaren i familj eller ferieskola. Svar till »Fil. mag.» p. r. Hälsingborg.

EN 16-ÅRIG FLICKA önskar mot att hjälpa till med lättare göromål, komma i prästgård på landet, där tillfälle gifves att deltaga i konfirmationsundervisning. Svar emotes med tacksamhet märkt »Fritt vivre», Kiosken, Järntorget, Göteborg.

21ÅRS MYCKET BARNKÄR FLICKA önskar plats i familj som hjälp och sällskap helst på landet, är kunnig i enkel matlagning, någon sömnad samt litet af hvarje inom hemmet förekommande arbeten. Deltager gärna i trädgårdsskötsel och skrifgöromål. Familjemedlem. (Obs. ej Skånska) Svar till »Verklig hjälp» Sv. Telegrambyråns Annonsafd., Hälsingborg.

DUGBLIG SOMMERSKA önskar komma i ett hem på landet under juli månad att mot fritt vivre sy halva dagen (gärna landbrukarehem i Skåne). Tacksam för svar till »Nyttja och Nöje» Svenska Telegrambyrå, Malmö.

ATT LÄSA MED BARN söker elementarbild. fransktalande flicka plats mot fritt vivre eller någon lön. Svar till Palmquist & C:o, 17 Malmsskullnadsg., Stockholm.

ATT HUSHALLA för ungherre eller emkeman önskas af en stadgad ordentlig flicka den 1 juni. Tacksam för svar till »Anna», Borås p. r.

FIL. KANDIDAT med engelska och franska som huvudämnen, i. n. anställd vid komm. mellanskola i svenska och tyska, önskar under 4 å 5 veckor i sommar plats hos familj eller ensam dam (gärna utländsk) som hjälp och sällskap vid badort eller för att ge lektioner. Vistats i England och Tyskland. Svar märkt »N. S.», torde sändas under adr. Hvetlanda p. r.

UNG, bildad flicka kunnig i såväl finare som enklare matlagning, bakn., konserv. och sömnad önskar under sommarmånaderna plats på herrgård eller bruk som hjälp och sällskap. Goda betyg och ref. Svar till »Om-sesidig trefnad», Iduns exp.

EX. SJUKGYMNAST, barnkär och hushållsk. önsk. pl. på herrg., gods el. följa fam. till badort. Svar till »Norrländska 26 år», Iduns exp.

INFORMATORSPLATS önskas under sommaren af undervisningsvan student. Utmärkta referenser. Vid lön fastes mindre afseende. Svar märkt »Teolog», Iduns exp.

28-ÅRIG landbrukaredotter, treflig, musikalisk, intresserad af husliga sysslor önskar mot fritt vivre plats på herrgård eller i finare tjänstemannahem, för att förkofra sig i såväl matlagning som i ett bättre hems skötsel. Goda referenser. Tacksam för svar till »Familjemedlem», S. Gumell Annonsbyrå, Göteborg f. v. b.

19-ÅRS FLICKA, som genomgått 8 kl. läroverk, önskar plats under juli och augusti eller möjl. något kortare tid för att läsa med barn. Svar till »Ferieläsning», Annonskontoret Drottninggatan 65, Stockholm.

UNG småskollärarinna önskar plats att under sommarferierna läsa och spela med barn eller gå frun tillh. Svar till »A. E. M.» Iduns exp. f. v. b.

Kvinnlig arbetskraft med bästa resultat

erhålla genom att sätta in en annons i Idun, specialorganet för kvinnliga platsannonser af alla slag. En annonsplats - 10 mm. stor - kostar endast 3 kronor. För större annonser beräknas ett pris af 30 öre pr mm. därutöver.

Ung handarbetslärarinna

önskar medfölja familj till landet för enkel sömnad och andra göromål. Svar till »19 år», Dagens Nyh., Stureplan.

Plats sökes som **husmoder** af medelålders dam, som under sju års tid förestått större landthushåll. Svar till »J. N.» Iduns exp. f. v. b.

English lady with good knowledge of French and Russian seeks summer post in a family to teach children or adults. Answer to Djursholm, P. R., or tel. Råks. 351, Allm. 323.

Lantmätare.

För praktiks vinnande under sommarferierna önskar realist plats som biträde hos lantmätare, helst med inackordering i familj. Svar »Realista» p. r. Lund.

Landbrukaredotter, något musikalisk, af god familj önskar plats att mot fritt vivre och som familjemedlem vara frun behjälplig med lättare sysslor helst på herrgård eller prästgård i mellersta Sverige. Svar till »17 år», Sörmlandspostens kontor, Eskilstuna.

Musiklärarinna,

ung, undervisningsvan, är villig under sommaren mot fritt vivre undervisa barn i pianospelning. Helst i hem vid Vestkusten. Tacksam för svar till »Musik», p. r. Vänersborg.

2 musikaliska systrar, 17 år

från ett mycket godt hem, varaf den ena instundande vår genomgått 8 klassigt läroverk, den andra 7 klasser, önska under sommaren komma antingen tillsammans eller var för sig till större landtegenom eller medfölja till badort, för att mot fritt vivre läsa med barn och vara till sällskap. Svar till »Ferieläsning den 1 juni 1918», Svenska Telegrambyrå, Norrköping.

INACKORDERINGAR

BILDAD 19 ÅRS FLICKA önskar under sommaren inackordering i trefligt, bättre hem där jämnårigt sällskap finnes. Helst vid kusten. Äfven villig att något deltaga i det husliga. Svar till »B 1918», Iduns exp. f. v. b.

INACKORDERING erhålles å litet trefligt vilohem å landet. Elektr. ljus m. m. Begär prospekt och ref. Syster Elsa Fröding, Skultorp.

HVILOHEMMET i Vernäs, Ljunby mottager inackorderingar på längre och kortare tid. Häligt läge, enkla trefliga rum, elektr. ljus, telefon. Tekla Fröjd.

INACKORDERING vid skog och sjö i Sydsvrige önskas under sista hälften af juni af köpmansfamilj (man, hustru och 6-årig son). Svar till »Paying guests» denna tidn.

INACKORDERING sökes i bild. vänl. hem vid skog och sjö af anspråklös dam, som önsk. delt. i trädgårdarb. Sv. m. pris pr m. till »K. A. 1918», Iduns exp. f. v. b.

Uti privathem

helst på landet, önskar barnlös enkefru att få en god inackordering för lång tid. Möbler till ett rum och linne medföres. Svar till »Familje-medlem», Svenska Telegrambyråns annonsafdelning, Stockholm f. v. b.

Fiskebäckskil

Restaurant Utsikten

öppnar 1 Juni.

DIVERSE.

2 RUM med eller utan kök, finnas till uthyrning för mindre familj. 10 min. väg från Torekow och hafvet. Vackert läge. Pensionat finnes i närheten. 100 kr. i mån. Svar till »Sommarbostad», p. r. Torekow.

För den nyfödde.

Komplett, elegant utstyrelse, särdeles praktiska plagg i stor modell. Hemsömnad af uteslut. bästa material. Förord af läkare. Pris pr kartong 18 kr. **Mönsterkartonger** välsydd 10 kr. Bärmantlar 5 kr. Allt förstklassigt. Kort från vederbörandes lismedelsnämnd medsändes rek. Fru Caspersen, Järntorgsgatan 3, Örebro.

VÅRDA HÅRET

om det är sjukt eller friskt, och använd **ZIWERTS' EXTRAIT VEGETAL** Bästa hårkonserveringsmedel. Finnes till salu hos frisörer och i parfymaffärer samt hos **Kungl. Hofleverantör ZIWERTS EFTR., GÖTEBORG.** Återförsäljare rabatt.

Kvinnor.

Det finnes ett arbete för Eder med mycket god förtjänst som kan utföras i hemmen. Med arbetstillgång såväl i normala som kristider. Närmare meddelas mot insändandet af 50 öre i frimärken. Fabrikör E. Kellin, Eslöv.

Utmärkta organ

för annonsering i landsorten äro följande tidningar:

- Arvika:** Arvika Tidning.
- Avesta:** Avesta-Posten.
- Borlänge:** Borlänge Tidning.
- Borås:** Borås Tidning.
- Eksjö:** Eksjö-Tidningen.
- Engelholm:** Engelholms Tidning.
- Eskilstuna:** Eskilstuna-Kuriren.
- Falun:** Falu-Kuriren.
- Gefle:** Gefle-Posten.
- Halmstad:** Hallandsposten.
- Hedemora:** Södra Dalarnes Tidning.
- Hälsingborg:** Helsingborgs Dagblad.
- Härnösand:** Hernösands-Posten.
- Höganäs:** Höganäs Tidning.
- Jönköping:** Smålands Allehanda.
- Kalmar:** Barometern.
- Karlskrona:** Karlskrona-Tidningen.
- Karlstad:** Karlstads-Tidningen.
- Katrineholm:** Katrineholms-Kuriren.
- Kristinehamn:** Ansgarii-Posten.
- Landskrona:** Landskrona-Posten.
- Linköping:** Östgöten.
- Luleå:** Norrbottens-Kuriren.
- Malmö:** Skånska Aftonbladet.
- Mariestad:** Tidning för Skaraborgs län.
- Mora:** Mora Tidning.
- Norrköping:** Östergötlands Dagblad.
- Nyköping:** Södermanlands Nyheter.
- Nässjö:** Nässjö-Tidningen.
- Oskarshamn:** Oskarshamns Tidningen.
- Sköfde:** Skaraborgs Läns Annonsblad.
- Sundsvall:** Sundsvalls-Posten.
- Trelleborg:** Trelleborgs Allehanda.
- Uddevalle:** Bohuslänningen.
- Umeå:** Västerbottens-Kuriren.
- Uppsala:** Tidningen Upsala.
- Visby:** Gotlänningen.
- Västerås:** Vestmanlands Läns Tidning.
- Växiö:** Smålands-Posten.
- Ystad:** Södra Skåne.
- Örebro:** Örebro Dagblad.
- Örnsköldsvik:** Örnsköldsviks-Posten.
- Östersund:** Jämtlands-Posten.
- Östhammar:** Östhammars Tidning.

Professor PATRIK HAGLUNDS
Gymnastisk-Ortopedisk-Kirurgiska Privatklinik.
R. T. 7025, Stureg. 62, Stockholm. S. T. 8301.
För behandling af stödj- och hörselorganens skador, sjukdomar, defor miter och funktionsrubningar.

Doktor J. Arvedsons kurs
i Sjukgymnastik, Massage och Pedagogisk Gymnastik
medför enligt kungl. maj:ts medgivande samma komp. o. rättigheter som en kurs vid Gynn. Central-Institutet.
Kursen 2-årig börjar den 15 sept. Prospekt på begäran gen. Dr J. Arvedson, adr. Odengat. 1, Stockholm.

Gymnastikdirektörsexamen
af läggas efter 2-årig kurs af kvinnliga elever vid

Sydsvenska Gymnastik-Institutet.
Ny kurs börjar i sept.
Prospect. Major J. G. Thulin, L'UND.

Göteborgs Gymnastiska Institut
Fullständigaste ettåriga kurs i Sjukgymnastik och Massage
Nästa kurs börjar 15 Sept.
Begär utförligt prospekt!

Vid Professor Unmans Institut
börjar den 14 Sept ny (ettårig) kurs i Massage och sjukgymnastik.
Begär prospekt.
Brunkebergsgatan 9, Stockholm.

Doktor A. Kjellbergs Kurs i massage och sjukgymnastik
Begär prospekt!
Holländaregatan 3, Stockholm.

ROYAL WINDSOR
Det berömda härstärkande vattnet.
Gifver grått hår dess ursprungliga färg. Borttager mjäll. Hindrar håret att falla af. Märket grund. 1879. Beg. end. fl. med orden: *Royal Windsor Perfectione*. En alljämt sig. försäljn. samt 30 års succés gar. Royal Windsors verkan. Pris kr. 6.50 + porto. Nederlag: *Franska Parfymmagasinet*, Höllev., 21 Drottninggatan 21, Sthlm.

Underlivslidande
och dylikt undgå bäst genom bruk av Lifmoderspruta. Pris 15, 19, 23 kr., med båda rören 20, 25, 30 kr. Lämpigaste lösning är Nolibelpulver 5 kr. pr ask. Lifmoderspegel 3, 5 och 15 kr. Prislista mot 10 öre porto.
CARL G. SCHRÖDER,
Möllevångsgatan 53 b, Malmö.

Generande hårväxt
i ansiktet och på kroppen afsläpnas fort och smärtfritt med roten genom bruket af **SERRAIL**. De härbildande papillerna dö och håret öskadligt åter för den ömtaligaste hud. Bättre än Elektrolys, som ofta skadar nerverna. Pris med bruksanvisn. Kr. 3.—
Parfumeri Ravissante,
Drottninggat. 26, Malmö 6.

Obs! Cyklister. Obs!
Hvarje innehafvare af en cykel bör från och med i dag börja använda det nya tätningsmedlet för alla slags cykelslangar
"CYCKLON"!
»Cyklon» har under nu pågående världskrig visat sig vara oersättlig för cyklister.
Hvilka äro fördelarna att använda »Cyklon»?
Jo! man behöver ej ligga på landvägarna och laga sina ringar, det har ej någon betydelse om en spik eller annat skarpt föremål intränger i ringen. »Cyklon» gör gamla ringar användbara, hvilket är en stor fördel i dessa tider när man ej för penningar kan få köpa en ordentlig cykelring.
Pris pr ask Kr. 1.—, fem ansakar sändas fraktfritt mot Kr. 5.—, som uttages pr efterkr.
Tillskrif i dag
VARUAFFÄREN, NORRKÖPING.
Obs! Återförsäljare hög rabatt.

Vid Aringsbergs Helpension
för flickor börjar höstterminen den 31 aug. Undervisning meddelas i alla skolämnen samt i musik. Hjärligaste läge vid skog och sjö, 1 1/2 km. från Alvesta järnvägsstation. Prospekt sändes på begäran. Aringsberg, Alvesta. Rikstelefon Alvesta 104. Elsa Kjellander.

Herrsättra Skolgård,
8-klassig elementarskola för flickor, helpension, förlagd till Molstabergs landtegendom, Mölnbo.
Infödd tyska, skolkökslärarinna, exam. musiklär.
Anna Sundin
Adr. Molstaberg, Mölnbo. Riks. Mölnbo 4. 2 sign.

5 JUNI Dragning i Norrlandslotteriet!
Motorbåt à 3,000 kr. Herrums- eller matrumsmöbel à 1,500 kr., silveruppsättning à 1,500 kr. Valfria från 1,000—100 kr. såsom möbler, vävnader, guld och silver, koppar m. m.
Lott à kr. 2,60 omsättningslott à kr. 2,35 från Lotteriets exp., Hernösand.

Svenska Kurortföreningen

Bie Vattenkuranstalt, Katrineholm. Kneippbad. Starkt radiumhaltigt vatten. Skogsluft. Läkare: Professor Astley Levin, Sthlm.
Borg v. Norrköping. Alla slags bad o. behandl. mot Rheumat., Gikt, Aderförkalk., Nervsjukd. Läk.: W. Bergwall.
Borgholm Kurort och havsbad, sydl. öklm. Utm. bad. Tidsenl. utrustn. Vål funger. vattenledn. Läk.: John Peyron, Engelbrektspl. 2, Sthlm.
Båstads Havsbad och kuranstalt. 1/6—1/9. Milt, jämnt klimat, härl. läge, en av Västkusens naturskön. badorter. Läkare: dr Erik Witt, Båstads. Sjukgymnast T. Holmberg.
Dalarö Havsbad. Vålk. kur- och rekreationsort. Naturskönt läge; hälsos. klim. Alla vanliga bad, sjukg.
Uppl. D. Uthyr.-byrå. R. 21.
Djursätra Brunn, Versås. Lugnt, stilla, enkelt. Högt o. fritt läge. Järnkällor. Vål seaw. bad. Helluft. Elektr. ljusb. Omorgsf. massagebeh. Billigt. Läk. Hjalmar Anderson, Orup, Höör.
Fiskebäckskil Havsbrunnst. v. Västkusen. Ren, dammfri havsluft. Alla sort. bad. Massage o. sjukgymn. Bill. levnads- och stor, rymd. matsal. Läk.: Livmed. Emil Jacobsson, Sthlm.

Lannaskede Härl. läge å Smål. högl., skogr. trakt. Stark järnk. alla brukl. badf. Spec. Gyttjebad. Kneipp. Radiuminstitut. Diet. bord. Öppnas 3 Juni. Läk. Dr. Sigge Wikander, Sthlm.
Loka 5/6—16/8. Terminsind. Rheumat., hjärtfel, neurasth. Berömda gyttjebad jämte vanl. badf. Radiuminhal. Dietkost. Overl. Th. Hedberg, Sthlm.
Lundsbrunn Hälso- och badanstalt. Högt o. torr läge i natursk. trakt nära Kinnekulle. Berömd järnkälla, starkt radioaktiv. Billigt. Läkare: E. Pontén, Göteborg.
Lysekil Havsbad, klimatisk kur- och rekreationsort, fullst. brunn- och badkur, sjukgymn. o. massage. Mod. anlägg. o. goda bostäder. Nya bergsrom. Läkare: Hjalmar Fries, Sthlm.
Malen, Båstads. Fullst. kurort. Varm- o. havsbad. Vidsträckt barrskog. Sjukgymnastik, brunnsdiät, dietisk behandl. Lektuga. Lektugarinna. Läk.: Professor K. J. O. af Klercker, Lund.
Marstrand Havsbrunnstalt med utm. bad, spec. gyttje- o. tvåmassageb., goda kommunik., billiga levnadsomk. Prospekt gen. badkontoret. Läk.: Dr Ivar Lagerberg, Marstrand.
Medevi Skogssanast. Berömda järnk. m. radioaktiv utstrålning. Utm. gyttje- o. halvbad. Sol- o. luftb. Kalla bad i Vättern. Terrenkurer. Dietiskt bord. Läk.: G. Bergmark, Uppsala.
Mösseberg Vattenkur. och sanatorium. 1,100 f. ö. h., öppet hela året. Naheimerb. m. flyt. kols. eller ljusb. Inhalatorium. Röntgen- o. hörfrekvensavd. Läk.: Fr. Odenius, Sthlm.

BENNO BECKEMANS
FOTOGRAFISKA MAGASIN
15 DROTTHINGGATAN 15
STOCKHOLM.
FRAMKALLAR-KOPIERAR-FÖRSTORAR

Fröknarne Kugelbergs Konvalescenthem för Barn,
OLOFSFORS, Dala-Husby.
Referenser: Doktor Erik von Bahr, Uppsala. Prospekt sändes på begäran. Postadress: Olofsfors pr Dala-Husby. Rt. Dala-Husby 8.
Karin och Ulla Kugelberg

Hälso-brunnen Hälsan,
Hälsingborg.
Sofiakällan, landets enda koksalkälla. Hälsans Järnkälla Härliga havsbad i Öresund, strandbad. Mediciniska bad, elektrisk behandling, sjukgymnastik och massage. Lokal helhetsbehandling. Förträdesvis behandlas reumatism, gikt, urinsyrediales, mag- och tarmsjukdomar, kroniska slemhinnekatarrer, skrovlor, konvalescens.
Brunnskontoret, adr. Hälsingborg, sänder prospekt. Brunnsläkare: A. Björkman.

Det treåriga gymnasiet vid Lunds fullständiga läroverk för flickor
börjar den 28 augusti 1918 sitt elfte läsår.

DIMITSIONSRÄTT. Fullständig realskoleexamen, goda betyg från flickskolans sjunde klass eller godkänd inträdesexamen berättigar till inträde i första ringen. Inträdespröfningar den 26 augusti kl. 9 fm. Närmare upplysningar meddelas af gymnasiets studierektor, läroverksadjunkten, fil. lic. Birger Sjövall, Magnus Stenbocksgatan 10, 2 tr. Rt. 651

I VARJE SVENSKT HEM bör finnas en svensk, solid, lättgående och beprövad

Gusquarna
Symaskin

Köp i tide!
30 ol. krigsmärken kr. 1.—
50 " " " " 3.—
100 " " " " 6.—
150 " " " " 9.—
100 tyska kolonim. 20.—
(dessa m. stiga enormt).
Knt. gratis. Alla m. köpas.
500 alla olika 4.00, 1000-10, 2000-33 kr.
Frimärksbörsern,
KÖPENHAMN, KLOSTERSTÄDE 9

Skånska Handelsbanken.
Fonder 35,000,000 kronor.
Stockholmskontor: Arsenalsgat. 9.
Filialer: Södermalmstorg 8.
Sturegatan 32.
Emottager värdehandlingar öppet eller slutet förvar.
Fondavdelning. Kassafack.

Idun utgifves denna vecka i A och B.

Furusund Havs- o. Gyttjebad i Sthlms skärg. Läk.: Dr Emil Zander, Sthlm. (Spec.: Hjärtsjukdomar.)
Grennafors fys.-diät kuranst. Smål. högl. v. sjö. Brukl. medic. badf. Läk.: dr B. Björnsson, Stockholm.
Götarp pr Gnosjö, Smål. Högt läge i skogr. trakt vid sjö. Vanl. badf., god järnkälla. Rikst. Massör. Läk.
Hellby Brunn (mell. Eskilst. o. Torshälla). Ypperliga kom. Starkt radioaktiv järnkälla. Fullst. badanst. och Kneippbad. Härl. skogsluft. Bill. Säs.: 27/5—1/9. Läk. Alf. Ternell, Sthlm.
Helsjöns Kuranstalt, Horred, Västergöt. Reum., gikt, nerv- o. hjärtsjukd. Spec. gyttje- m.-bad. Lämpl. rekreationsort. Barrskog. Gott bord. 1/6—8/9. Läk.: Klas Björkman.
Hjo Badanst. Sundaste läge i den förtj. Guldkroken v. Vättern. Utm. bad. Nytt strandb. 1 1/2 kl. bost. God mat. Läk.: Dr E. Tengstrand, Sthlm. För gymn. o. mass. Dr H. Ekberg, Sthlm.
Hälsans Brunnanst., Hälsingborg, v. Öresund. Sofiakällan. Järnkälla. Alla med. badf. Härl. strandbad. Reum., magsj., skroful. åkommor. Konvalesc. Läk.: A. Björkman, Hälsingborg.
Johannisdal v. Köping. Järnkälla m. hög radioaktivitet, vars vatten anv. även till alla bad. Läkare: G. Ericsson, Köping.
Källvik 8/6—21/8. Loftahammar. Lugnt, enkelt, billigt, skogrik, vindskyddad havskust, fullst. brunn- o. badkur. Läk.: Torkel Ericsson, Västervik.

Norrtälje 17/6—25/8. Berömda gyttje-massageb. spec. för led- o. muskelreum. Kolsyre- o. tallbarsb. Vack. natur. Vattenl. Rum o. mat för badg. 4 à 6 kr. pr dygn. Läk.: O. Pontén.
Nybro 29 km. fr. Kalmars. Præktig barrskog. Torr grusgrund. Alla moderna badf. Starka järnk. Radiuminst. Billigt. Gott bord. Läkare: Dr Gustaf Lundahl, Sthlm.
Porla Brunn. Berömda, kraftiga järnvatten. Fullst. badanst. I term. 1/6—1/7. II term. 5/7—2/8. Postadr. Porla. Läk. Dr H. Nauckhoff, Linnég. 12, Sthlm. Riks. och Allm.
Ramlösa brunn Säs. 15/5—1/9. Alkalisk & järnkälla. Spec.: Socker, gikt, njurl. Naheimerbad. Röntgenunders. Läk.: Prof. K. Petré, Doc. M. Dr M. Ljungdahl, Lund.
Ronneby Brunn Starkaste järnkälla, kallvattenkur, diätkur. Läk.: Dr Thorling, Uppsala, Dr Rietz, Dr Hernlund och Dr Falk.
Ryd Brunn- o. Badanst. Radioaktiv järnk. Alla brukl. kurmedel. Kneipp. Natursk. läge. Skog o. insjöar. Lugn sommarv. Ytterst bill. levnadsomk. o. badpr. Läk.: Bertel Möller, Sthlm.

Saltsjöbadens Badhotell.
Alla moderna badformer. Fullständigt gymnastikinstitut. Öppet hela året. Läk.: Dr O. F. Åberg.
Skagersbrunn Adr Kristinehamn v. sjön Skagern. Alla badf. Radiuminst. Läk.: Dr Johan O. A. Bergqvist, Sthlm 15 6—15/7. Dr Nils G. Marén, Uppsala därefter.
Strömstad Havsbrunnst. Skyddat läge. Milt havsklimat. Berömda gyttjebad. Järnkälla. Säsong 10 Juni—31 Aug. Läk.: A. Berghel, Sthlm.

Särö 3/4 t. järnv. fr. Göteborg. Urgammal vegetation, härliga strand- o. skogspromenader, saltade bad, förstklassig restaurant. Adr. Särö A.-B., Särö.
Sätra Brunn. 1 1/4 mil fr. Sala. Daglig vurstrafik, på best. dro-ska ev. automobil. Gyttjeb., gymnastik, mass. särskild matordn. för magsjuka, öppet 14/6—15/8. Läk.: Prof. Friberger, Uppsala.

Söderköping Brunn och bad. Nytt 1-klass. badhus. Naheimerb. Elektr. ljusb. Sjukgymn., mass. och helluftbeh. Utm. skogsrom. Gott billigt bord. Läk.: R. Almqvist, Sthlm.
Södertälje Säsong Juni—Aug. Kallvattenk., varmb., mass.-b., elektr. ljusb. Läk.: Ax. Hellstenius, Sthlm. För mass. o. gymn. G. Wickberg.

Tranås Vattenkuranst., öppen året om. Alla varma o. kalla bad. Dietkur. Röntgen. Natursk. läge, vidstr. barrskog. Moderata priser. Läkare: H. Thamm, Tranås.
Trosa Bad och sommarvistelseort. Naturskönt läge. Ren och stärkande luft. Utmärkta varm- o. saltsjöbad. Tvenne läkare på platsen.

Tulseboda Brunn och kurort. Kyrkhult, Blekinge. 8 Juni—20 Aug. Natursk. läge i högt ligg. skogstr. Utm. bad. Apotek. Bill. levnadsomk. Läk.: G. Liedholm, Kyrkhult.

Tyringe Bad o. Sanatorium. Fysikaliskt diätisk kurort. Elektr. glöd- o. bägljusb. Höglösbad. Tezlarst., syrgasbad m. fl. Gott bord. God luft. Läkare: Dr O. Reimers, Tyringe.
Ulricehamns Sanatorium och badanst., öppet året om. Vidstr. skogsomr. Mer än 300 m. ö. hav. Alla brukl. bad o. fysikal. behandl. met. Läk.: Joh. A. Andersson, Ulricehamn.

Varberg Havsbad o. gyttjebadanstalt. Bästa havsbad, spec. gyttjebad. Elektr. ljusb. Billiga avgifter och levnadsomkostnader. Läk.: Dr Olof Sandberg, Sthlm, Birgerjarlsгат. 19.
Visby med Strandbadet Kneipp Byn. Läk.: K. Kallenberg, Strandvägen 39. Badort spec. för: nervsjukd. o. reumatism.

Medicinska förfrågningar besvaras av resp. läkare och för närmare upplysningar hänvisas till den av Sv. Kurortföreningen utgivna publikationen »Svenska Bad- och Kurorter», (tillgänglig i bokhandeln) och till de olika kurorternas prospekt, som erhållas genom kamrerarekontoren och Svenska Turistföreningen, Stockholm, samt genom Nordisk Resebureau: Stockholm Operahuset; Göteborg, Palace Hotell; Malmö, Stortorget 13 A; Köpenhamn, Kristen Benikowgade 1.
Obs! Beträffande mathållningen vid Kurorterna påminnes allmänheten om nödvändigheten att medföra livsmedelskort. Förhöjning av de i prospektet utsatta priserna kan möjligen bli nödvändig om oförutsedda svårigheter för livsmedelsanskaffningen inträda.
Önskligt är, särskilt i år, att badgästerna, där så ske kan, medföra eget badlinne.